

MŪSŲ LIETUVA

NR. 34 (1308) XXV. 1973 M. RUGPIŪČIO AGŪSTO 23 D. 60 centavų
R. Juatindiba, 20 Caixa Postal 4421 01000 São Paulo, SP Telef. 273-0338

BRAZILIJA NIKSONAS PRISIPAŽINO

AR PRARANDA BRAZILIJA NEPRIKLAUSOMYBĘ?

Finansų ministras prof. Delfim Netto savo paskaitoje aukštojoje karo mokykloje paneigė kaikurių nuomones ir ir baiminimasi, esą Brazilija prarandanti savo ūkinę nepriklausomybę. Ji dabar per daug prisiskolinusi ir per daug užsienio kapitalu įsileidžianti.

Delfim pasakė: 1969 - 1972 metais visa Brazilijos gamyba kilo vidutiniškai 9,9 nuosimčius. Į gamybą kasmet buvo investuojama 11,2 bilijonai dolerių. Iš jų tik 1 bilijonas dol. iš užsienio. Visos Brazilijos gamyba (PNB) 1972 metais siekusi 51 bilijoną dolerių. Todėl užsienio kapitalas Brazilijoje tesudaro vos 2 procentu visos gamybos vertės. Tai rodo, kad be reikalo baiminamasi netekti ūkinės nepriklausomybės.

KYLA KRAŠTO GEROVĖ

Ministras Netto taip pat pasakė, jog kiekvieno brazilo pajamos kasmet vidutiniškai pakyla 7,3 procentus. Todėl per 7-8 metus jos pasidvigubina. Imant visų šių kategorijų dirbančiųjų algas, 1967-72 metais vidutiniškoji jų vertė pakilo 32,4 nuosimčius.

PRAVEDAMA ŽEMĖS REFORMA

„Niekas nesulaikys žemės reformos. Jei reiks pravesim ją operacijos būdu“. Taip pasakė žemės ūkio ministras Mário Cavalcanti. Tai jis pasakė, kadangi yra didžiųjų dvarininkų, kurie dar nepasiduoda žemės reformos įstatymams ir kažko laukia. Ministras pagrasė, jog reforma uždelsiantiems žemė būsianti atimta. Todėl geriau savininkai padarytu nieko nebelaukdami patys tą reformą pagal įstatymą praveddami.

• Ministras paskelbė, jog Brazilija pirsianti apie 500 tūkstančių tonų kviečių Čikagoje, kad nepritrūktų duonos iki naujojo derliaus.

U. S. A.

Policija paskelbė susekusi samokslą nužudyti prez. Niksoną, jam besilankant New Orleans mieste. Todėl buvo pakeisti apsilankymo iškilnių planai. Prezidentas nebevažiavo paradu per to miesto centrą.

slaptai įsakes Amerikos oro pajėgom bombarduoti Kambodžos teritorijoje Š. Vietnamo komunistų pozidijas prie pat Vietnamo sienos.. Tai buvę būtina apsaugoti Amerikos karių gyvybei. Be to, jis apie tai pasakes kongreso ir senato vadams, su tuo sutikęs ir Kambodžos prezidentas Sihanuk.

DUOS IZRAELIŲ GALINGŲ GINKLŲ

Tel Aviv spauda pranešė, kad Amerika pažadėjo atsiųsti Izraeliui naujų labai galingų ginklų, kad galėtų atremti sovietų arabams siunčiamus moderniausias lėktuvus MIG 23 ir 25.

ČILĖ

Prie 4 savaites streikuojančių motoristų prisidėjo ir Čilės gydytojai. O jei valdžia ir toliau nesilaikys savo pasižadėjimų, tai žada sustreikuoti krautuvininkai, studentija ir kitų šakų darbininkija.

ATLEIDO MINISTRA

Prez. Allende visgi tiek nusileido motoristams, kad atleido susisiekimo ministrą Faivovičių, kaip reikalavo darbininkai. Bet jis atleido ir oro jėgų generolą Ruiz.

Iš ministrų vietos norėjo atsisakyti ir kiti du generolai, bet Allende jų atsistatydinimo dar nepriėmė.

Padėtis krašte labai įtempta, sklinda pilietinio karo gandai, tuo tarpu žmonėms labai trūksta reikalingiausių prekių ir maisto.

PARAGVAJUS

Paragvajus buvo uždaręs savo sienas su Argentina, nes sakėsi norįs apsaugoti nuo Argentinos teroristų. Šiomis dienomis siena vėl atidaryta normaliam susisiekimui.

SOV. RUSIJA

Kom.valdžia pagaliau leido rašytojui Siniavskui su žmona išvykti iš Rusijos, kur jis atvirai kritikavo valdžios politiką. Siniavskiai tuo tarpu apsigyveno Paryžiuje.

KINIJA

Kom. Kinijos spauda smarkiai kritikavo Sov. Rusijos valdžią už įsiveržimą

PER PROCESIJA DĖVĖTI TAUTINIUS DRABUŽIUS DRAUDŽIAMA

SKAITYKIT APIE TAI 2 PUSLAPYJE

35 METAI SESERŲ PRANCIŠKIEČIŲ VEIKLOS ZELINOJE

Ateinančios savaitės pirmadienį, rugp. 27 dieną šukanka 35 metai kai seserys Pranciškietės atvyko Brazilijon. Šios sukakties proga, ateinantį pirmadienį, 9 valandą, Zelinose parapijos bažnyčioje bus padėkos mišios. Dalyvauti kviečiami buvusieji seselių mokyklos mokiniai, tėvai bei jų rėmėjai.

Ta pačia proga bus aukojamos mišios ir Sesers M. Julijos intencija, kuriai praėjusį mėnesį suėjo 50 metų vienuolinio gyvenimo. Jubiliate šiuo metu yra Seserų Pranciškietė regionalė viršininkė Brazilijoje.

UOLIASIAS IR SEKMINGAS DARBININKES KRISTAUS VYNUOGYNE MININČIAS 35 METŲ DARBO SUKAKTĮ, NUOŠIRDŽIAUSIAI SVEIKINAME IR LINKIMO TOLIAU TOKIOS PAT GAUSIOS DIEVO PALAIMOS JŲ SU ŠVENTIEMS DARBAMS.

SESERIAI GI JULIJAI, KURI ČIA ATVYKO VADOVAUDAMA PIRMAM SESERŲ BŪRELIUI IR TAIP GRAŽIAI UŽVEDĖ VISA DARBO DIRVĄ I R DABAR REGI, KOKIU GAUSIU VAISIŲ NEŠAŠIOS KONGREGACIJOS MĖDIS BRAZILIOJE, LINKIME VIEŠPATIES PAGUODOS' IŠMINTIES IR JĖGŲ TOLIAU VADOVAUTI TAIP GRAŽIAI IŠAUGUSIAI MISIJAI.

TĖVAI JĖZUITAI IR M. LIETUVOS
REDAKCIJA

į Čekoslovakiją. Sakė, jog Rusija yra didžiausia visų laikų imperialistinė valstybė, pavergusi daugelį tautų.

KRITIKUOJA IR ČEKAI

Europoje gyvenantieji ir nuo įsiveržiančių rusų pabėgę mokslo vyrai pagrasė laišką Brežnevui protestuodami prieš Čekoslovakijos prieš penkerius metus atliktą smurtą ir primestą čekam rusišką jungą.

BOLIVIJA

Čia irgi buvęs rengiamas perversmas prieš prez. Hugo Banzer. Bet kariuomenė užėmusi fazendą Perseverancia ir perversmą užgnaužusi.

ANGLIJA. Londonas. Čia prieš keletą savaičių kun. Hastings buvo paskelbęs, kad Mozambike portugalų kariuomenė išžudžiusi visą kaimą, net moteris ir vaikus. Portugalų vyriausybė tai griež-

čiausiai neigė ir sakė, tai esąs gryniausias šmeižtas. Paskui ji pripažino, jog galėję atsitikti kurios nors karinės dalies apgailėtinas išsišokimas. Tai esą tirama ir kaltininkai būsia nubauti.

Bet štai ir vėl pranešama, kad portugalijos kariai išžudė Chovala keimelio 53 žmones. Tai atsitikę praėjusių metų gruodžio 16 dieną, tą pačią dieną, kaip ir Wiriyamu kaimelyje.

ŠIAME NUMERYJE

Brazilijos ir užsienio žinios	1
Lietuvos tikinčiųjų vargai	2
Libija ir Egiptas	3
Kas meluoja	3
Suomijos kalėjime	4
Gydytojo pavyzdys	5
Vaikų ir jaunimo Literatūra.....	5-6-7-8
Prie šeimos židinio	9
Vietos žinios	10

“Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika” Nr. 4 duoda šias Informacijas iš Panevėžio ir Vilkaviškio vyskupijų

PANEVĖŽIO VYSKUPIJA (Primušė rožančių pardavėją)

Šeduva. 1972.VIII.27. Panevėžio ir Kaišiadorių vyskupijų valdytojas kan. P. Bakšys teikė sutvirtinimo sakramentą. Valdžia leido patalkinti tik dviem kunigam. Sutvirtinamųjų buvo apie 3000. Pervargęs nuo įtempo darbo, tik baigęs sakyti pamokslą, zakristijoje mirė Šeduvos dekanas Pakruojo klebonas kun. Juozas Ražanskas, gim. 1910.

Tą pat dieną chuliganai plytgaliumi primušė einančią namo devocionalijų pardavėją senutę. Pargriuvusią chuliganai dar apspardė, pagrobė pinigus ir rožančius ir pabėgo. Senutė ligoninėje mirė

(Uždraudė tautinius drabužius)

Joniškėlis. 1972.VIII.13. čia buvo Švč. Mergelės Marijos į Dangų Paėmimo atlydai. Po jų Joniškėlį aplankė Pasvalio rajono DŽDT Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Stapulionis ir, išsikvietęs kleboną kun. B. Jarecką ir bažnytinio komiteto kasininką, juos rūsčiai barė:

“Kam buvo kviesta tiek daug kunigų ir klierikų! Kam klebonas leido pamokslą sakyti kito rajono kunigui? Kodėl klebonas leido mergaitėm per procesiją dėvėti tautinius drabužius?”

Faktiškai atlaiduose dalyvavo tik trys kunigai ir tiek pat klierikų. Valdžios atstovas reikalavo, kad klebonas pažadėtų daugiau tautinių drabužių mergaitėm neduoti. Klebonui nesutikus, Stapulionis išprieivartavo parapijos komitetą pasirašyti, kad tautinius drabužius iš bažnyčios pašalins. Pasvalio rajone bažnyčiose per procesiją dėvėti tautinius drabužius yra draudžiamas.

(Kokių į Ameriką neišleidžia)

Krikliniai, Pasvalio raj. 1971 pabaigoje Kriklinių klebonas kun. P. Masilionis prašė Pasvalio rajone valdžios leidimo aplankyti gimines Amerikoje. 1972 birželio gavo neigiamą atsakymą. Mat, kun. Masilionis nepriklauso išleidžiamųjų į užsienį kunigų rūsiai, kuri valdžiai visiškai patikima, o dažniausiai daugiau ar mažiau reikalų turi ir su KGB organais. Tokių “nuopelnų” Kriklinių klebonas neturi. Tik jam atvykus į Kriklinių parapiją, Pasvalio rajono Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas Stapulionis

ispėjo: “Sėdėk bažnyčioje. Negastroliuok po parapiją”.

Rajono valdžiai nepatinka klebono Masilionio pamokslai, kurie paliečia aktualius tikinčiųjų gyvenimo klausimus. Pvz. Kriklinių kolūkio vadovybė tiems kolūkiečiams, kurie sekmadienį dirba, moka dvigubai — po 10 rub. už darbadienį. Prieš Marijos aplankymo atlydus (VII.2.) kolūkiečiams buvo paskelbta, kas atlydų dieną dirbs, gaus po vežimą šieno. Kadangi šieno apskritai sunku gauti, ne vienas kolūkietis susigundė ir atlydų dieną dirbo. Klebonas per pamokslą priminė, kad blogai daro tie katalikai tėvai, kurie kelia iškilmingas vestuves vaikam, atsisakantiems priimti moterystės sakramentą. Kun. Masilionis taip pat perspėjo tikinčiuosius dėl iškilmingų laidotuvių pakuokliams.

1972 liepos mėn. kun. P. Masilionis buvo pakviestas į Pasvalio saugumą. Viršininkas jam priekaištavo dėl kunigų išsišokimų per pamokslus. Minėjo kunigus Buliauską, Nykštų ir kt. Per smarkus esąs ir Kriklinių klebonas. Saugumo viršininkas tvirtino, kad maldaknygių tikintiesiems užtenka, kad tarybinė valdžia sutikusi leisti katalikišką laikraštį, tik kunigai nesugebą sudaryti redkolegijos. Kunigų taip pat užtenka, tik reikia geriau atrinkti tinkamus į seminariją kandidatus. Klebonas kun. Masilionis aiškino saugumo viršininkui, kad ateistinė propaganda visiems įgrisusi, sukladota, pornografiška. Kunigo pareiga pasakyti tikintiesiems tiesą.

— Kodėl jūs, kunigai, rašote kolektyvinius pareiškimus, sakysime, dėl kun. Žiukelio, — klausė saugumietis. Mat kan. Žiukelis Rugienio įsakymu buvo skiriamas į užkampią Šimonių parapiją. Pasvalio rajono kunigai, gindami savo dekaną, pareiškime valdytojui kan. P. Bakšiui priekaištavo, kad tokis perkėlimas prieštarauja Bažnyčios teisei. Saugumietis dar priminė, kad pareiškimai stūnčiami į užsienį kaip pvz. 17,000 memorandumas, neduos jokios naudos.

— Jei ko reikia, surašykite viską ir pasiųskite Rugieniui, — patarė saugumietis. Baigdamas pokalbį, apgailestavo, kad Valstybinio saugumo komitetas sukurtas kovai prieš kontrrevoliuciją šiuo metu turi domėtis kunigais.

VILKAVIŠKIO VYSKUPIJA (Kun. Zdebskio likimas)

Prienai. 1972.VII.26. Prienių tikintieji nuvyko į Pravieniškių lagerį pasitikti į laisvę išeinančio Prienių vikaro kun. J. Zdebskio. Tačiau jis jau buvo dieną anksčiau paleistas, norint išvengti “politinės demonstracijos.” Parapiečiai iškilmingai kun. J. Zdebskį sutiko sekmadienį, rugpiūčio 27. Kunigui po mišių grįžtant į zakristiją, vaikučiai barstė gėles. Šventoriuje suaugusieji ir vaikai sveikino buvusį kalinį. Gėlių buvo tiek daug, kad jos netilpo kunigo glėby.

Rugienis neleido vysk. Labukui kun. Zdebskį skirti į Vilkaviškio vyskupiją. Po dviejų

mėnesių kun. J. Zdebskis buvo pašalintas vikaru į Šilutę, Telšių vyskupijoje. Tai “kultūringas” ištrėmimo būdas. Nori dirbti parapijoje — važiuok iš savos vyskupijos.

(Sutvirtinimo sakramentas)

Kalvarija. 1972.VII.22-23 čia buvo teikiamas sutvirtinimo sakramentas. Kapsuko rajono valdžia įsakė klebonui, kad ta proga nuimtų lauke esančius garsikalbius. “Kad valdžia nesupyktų”, liepos 22 net pamokslai nebuvo sakomi. Sutvirtinimo sakramentą priėmė apie 4000 vaikų.

Meteliai. 1972.IX.24. Metelių bažnyčia šventė 150 metų jubiliejų. Rugienis leido šventėje dalyvauti vyskupui, bet neleido teikti sutvirtinimo sakramento.

MALDA UŽ TĖVYNĘ

Lietuvos katalikai vis labiau jaučia pareigą melstis už tėvynę. Per rankas platinamas atsisaukimas, priminęs tikinčiųjų persekiojimą, girtavimą, moralinį palaidumą, tautinių ir religinių tradicijų niekinimą, tėvynės

likimo pamiršimą, skatina kasdien melstis už tėvynę. Tėvynė kiekvienam žmogui yra brangi kaip motina, kaip gimtieji namai. Tik išsigimęs žmogus gali nemylėti savo tėvynės. Tad gelbėkime savo gimtąją žemę auka ir malda:

— Dieve, pažvelk į Lietuvą, šiandien einančią skaudžiu kryžiaus keliu.

Teatneša ši sunki dalia ne pražūtį, o tautos prisikėlimą.

Per nusikaltimų debesį tepasiekia Tave, dangiškasis Tėve, mūsų atsiprašymo balsas, nes sunkūs nusikaltimai it pančiai geležiniai prislėgė mūsų tautą. Daugelis jos vaikų nebemato

Tavęs, Dieve, ir savo amžinojo tikslo.

Tepraeina greičiau ta kančios taurė pro mūsų tautą.

Kol Tu, Viešpatie, pasilenksi prie savo kenčiančių vaikų, padėk kantriai ir ištvermingai pakelti priespaudos našta, kuri temdo mums saulę ir skaudina širdį.

To prašome per Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

Urugvajaus tautinių sokių grupė Ažuolynas, kuris lankėsi Brazilijoje 1971 metais, šių metų liepos 15 atšventė penkeris gyvavimo metus. Ta proga norima prijungti ne tik daugiau šokėjų, bet ir muzikų bei dainininkų, kad „Ažuolynas“ būtų tikrai ansamblis.

JAV karo laivyne tarnauja dr. Antanas A. Kairys, dantų gydytojas. Šių metų viduryje pasiekė admirolo laipsnį. Manoma, kad tai pirmutinis admiras lietuvis JAV-bių laivyne.

Lituanistikos Institutas Čikagoje išleido dr. Petro Joniko „Lietuvių Bendrinės Rašomosios kalbos kūrinių antroje XIX a. pusėje“.

Belgijoje liet. tautinių sokių grupė „Gintaras“ pasirodė 300 belgų publikai Gravenvoeren miestelyje. Vadovauja Stasė Baltus, akordeonistė - Irena Slavinskaitė.

Los Angeles šv. Kazimiero parapijos Lietuvių diena įvyko birželio 24. Per pamaldas pamokslą sakė kun. Br. Markaitis SJ, o giedotojų komp. Br. Budriūno vadovaujamas parapijos choras. Buvo meno paroda. skulptorių Pr. Baltaduonio ir Pr. Gasparonio, dailininkų R. Arbaitės, J. Andrašūno, J. Peterienės ir V. Sakalausko. Meno mėgėjų parodoje dalyvavo 10 tapytojų, o pašto ženklus išstatė šeši. Koncerte dalyvavo Raimonda Apeikytė, solistas A. Voketaitis, aktorius Vitalis Žukauskas ir tautinių sokių grupė „Audra“, vadovaujama I. Tumienės.

Toronte Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolių kongregacija minėjo 25-ųjų metų veiklos sukaktį, kurios proga organizacijos ir rėmėjai jas pagerbė. Jos reiškiasi švietimo, religinėje, kultūrinėje šalpos, jaunimo ir kitose srityse.

Petras Pakalnis

LIBIJA IR EGIPTAS

Prieš porą metų Libija, Egiptas ir Sirija norėjo susijungti ir sudaryti vieną respubliką, žinoma, nukreiptą prieš Izraelį. Bet tas planas buvo miglotas ir niekas jo nevykdė. Mat, plano autorius buvo Libijos prezidentas Gaddafi, jaunas ir impulsyvus pulkininkas, kuris norėjo vadovauti arabams. Praėjus kiek laiko, nuo to plano atsietė Sirija. Tuokart Gaddafi kalbino Egipto prezidentą Sadatą sujungti Libiją su Egiptu, kad lengviau galėtų pasikeisti produktais ir žmonėmis. Libija yra turtinga nafta, už kurią kasmet gauna apie 2 milijardus dolerių. Ji nori praplėsti savo pramonę, bet neturi specialistų, kurie galėtų tai įvykdyti. Mokytojus, profesorius, gydytojus ir technikus Libija kviečia iš Egipto, kurie po dviejų valstybių unijos tapo naujos respublikos piliečiais.

Norėdamas nusikratyti kolonialistų likučiais, Gaddafi pašalino lotynų alfabeta, suspendavo italų įvestą teisės kodeksą ir balandžio mėnesį pradėjo taip vadinamą liaudies arba kultūros revoliuciją. Įsteigęs universitetą, miestuose ir vietovėse komitetus, jis pavedė jiems teisti žmones pagal teisingumą, islamo įstatymus ir liaudies interesus. Studentų ir profesorių komitetas peržiūrėjo knygas ir dėstomus dalykus ir šalino viską, kas neatitiko koraną. Libijos universitete buvo pašalinti 3 profesoriai, nes jie nepritarė liaudies revoliucijai. Iki birželio pradžios Libijos koncentracijos stovykloje atsidūrė 150 žmonių, nes jie neva šnipinėjo Izraeliui, platino komunizmą arba priklausė Arabų Brolijai. Pamėgdžiodamas Mao Tse-tungą, Gaddafi išleido žalią knygėlę, kurioje suglaustai išdėstė kultūros revoliucijos mintis.

Anksčiau buvo sutarta, kad šių metų rugsėjo 1 dieną Libijos ir Egipto piliečiai balsuos už naują konstituciją, kuri galios Egipto ir Libijos unijai. Matydamas, kad kultūros revoliucija kelia krašte chaosą, Libijos ministerių kabinetas įteikė Gaddafi protestą. Tada birželio viduryje Gaddafi parašė atsistatydinimo laišką ir išskrido į Kairą. Ten jis tikėjosi įtikinti vadovaujančius egiptiečius apie jo revoliucijos naudingumą ir unijos būtinumą. Nežinodamas, ką daryti, Egipto prezidentas Sadatas sukviė savo bendradarbius, kad nušviestų sveičiui sudėtingą Egipto gyvenimą ir jį apamintų. Bet Gaddafi jų nepaisė ir Sadatui tiesiai pasakė, kad jis ignoruoja koraną ir nesilaiko islamo įstatymų. Užėjęs į semioficialaus dienraščio redakciją, Gaddafi per 8 valandas kalbėjo apie savo pradėtą revoliucijos reikalavimą, bet nieko neįtikino. Egipto moteris jis apšvietė apie biologinius moters trūkumus ir pasmerkė nepadorius naktinius kliubus, kuriuos, kaip paaiškėjo, uoliai lanko Libijos piliečiai.

Matydamas, kad Kairo mieste nieko negalės atsiekti, Gaddafi grįžo namo. Praėjus kelioms dienoms, Libijos sostinėje pradėjo organizuoti savotišką autobusų, sunkvežimių ir automobilių karavaną, kurių norėjo pasiekti Kairą ir paspausti Egipto prezidentą, kad pagreitintų abiejų valstybių uniją. Nors Sadatas

parašė Gaddafi, kad sustabdytų karavaną, bet šis telegrama jam atsakė, jog nieko padaryti negalys, nes ministerių kabinetui įteiktas atsistatydinimo raštas. Tada Egipto policija užblokavo traukinių kelią ir sustabdė Libijos karavaną. Kad vilkas būtų sotus ir avis sveika, Sadatas sutiko priimti mažą Libijos piliečių delegaciją.

Tuo tarpu nežinia, kuria kryptimi pasuks Gaddafi. Iki šiol jis teikdavo kasmet Egiptui 150 milijonų dolerių pagalbą. Po nepasisekusio automobilių karavano, kurioje dalyvavo apie 30.000 Libijos piliečių, jis gali tą pagalbą nutraukti. Bet Egiptui to nepakenktų, nes tokio dydžio pagalbą gali jam suteikti Saudi Arabijos karalius Faisal. Faisal patarė Egipto prezidentui įsileisti į savo kraštą JAV kapitalą ir paskui paspausti amerikiečius, kad neremtų Izraelio. Iš savo pusės jis taip pat nori spausti Washingtoną, nedidindamas naftos eksportą į JAV. Bet kažin ar tie spaudimai ką nors padėtų, nes šiomis dienomis Washingtone lankėsi Persijos imperatorius, didelis JAV bičiulis ir labai turtingas naftos šaltiniai. Tačiau vienas dalykas yra aiškus, būtent, kad naftos kaina kils.

J. Venckus, S. J.

KAIP SUŽINOTI KAS MELUOJA, KAS NE?

Žmogus myli tiesą ir neapkenčia melo. Žmonės lengviau dovanuoja kitas ydas ir visokius „griekus, griekelius“ prieš dorybę, prieš skaistybę, bet neapkenčia melo, suktybės, apgaulės, nes

melas parodo žmogaus prastą charakterį, bailumą. Melas yra pigus būdas išsukti atsakomybės. Iš melagio galima visko laukti. Jeigu sugavai žmogų meluojant vieną kartą, tai nebeturi tikėti ir kitą kartą.

Visi žino, kas yra Watergate byla. Visi nori sužinoti, kas iš tikrųjų įvyko. Teiraujasi. Vieni vienaip sako, kiti kitaip. Kas sako tiesą ir kas meluoja? Visi bus girdėję, kad kriminalinėse bylose policija vartoja tam tikrus aparatus, kurie parodo, ar nusikaltėlis meluoja ar tiesą sako. Vienas vyras sakėdavo, kad geriausias melo parodytojas esanti jo žmona. Jis negalys meluoti, nes jo žmona visados jį sugaunanti. Yra senas žmonių patyrimas, kad žmona, ilgai su savo vyru begyvendama, kažin kaip instinktyviai iš vyro elgesio, reakcijų patiria, kada vyras tiesą sako ir kada meluoja, nenori, kad žmona sužinotų tiesą, nes tiesa gali būti nemaloni. Tai gi, atrodo, kad yra vienas „melo parodytojas“ - tai yra žmona, kurį tetarnauja tik šeimai.

Kuo remiasi tie aparatai?

Tie aparatai vadinasi „Lie detectors“ (lai detektors) arba dažniau „Polygraph“. Yra draugija, vadinama „American Polygraph Association“, turi jau apie 1000 narių. Tos draugijos prezidentas - Richard Peterson - sako, kad šitas aparatas, poligrafas, esąs 95 nuošimčiais visiškai patikimas ir nėra nė jokios kliūtis, kodėl jis negalėtų būti vartojamas ir Watergate byloje. Sunkumas yra tik tas, kad dar ne daug yra patyrusių specialistų, profesionalų, kurie moka tinkamai naudoti šį aparatą - poligrafą. Buvo patarta, kad Senatorius Samuel Er-

vin (D.N.C.) leistų vartoti poligrafą Watergate byloje. Jis atsisakė ir pavadino jį „Witch-craft“-„raganos burtais“. (20th-century witchcraft' Sen. Ervino žodžiai). Dabar Amerikoje yra apie 1200 profesionalų, kurie moka poligrafą vartoti. Mokytis reikia apie 6 mėnesius.

Įdomu yra tai, kad meluojant žmogaus kūno veikimas yra kitoks. Pasikeičia kraujo spaudimas, kvėpavimas, odos drėgmė. Poligrafas gali parodyti iki 20 kūno pasikeitimų.

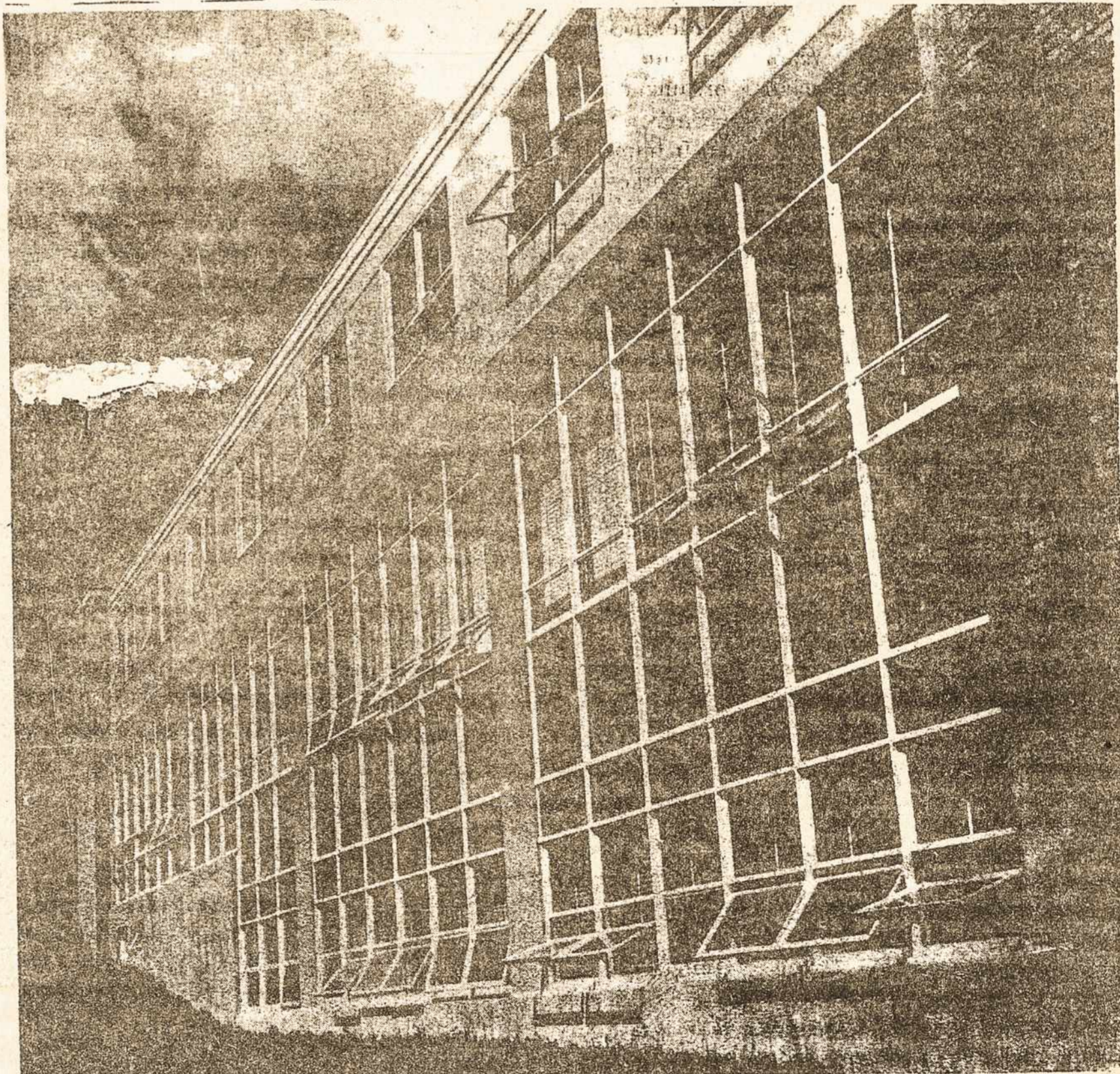
Jau senieji kiniečiai žinojo kaikiurius melo reiškinius: meluojant burnos sekrecija arba seilių kiekis burnoje sumažėja. Duodavo ryžių vaigyti. Esant mažiau seilių, išspiauti ryžiai būdavo daug sausesni. Arabijos beduinai, norėdami iširti melagi, duodavo jam laižyti šiltą geležį. Mažas seilių kiekis ant geležies rodydavo, kad meluoja.

Moderniški Poligrafai

Prieš 50 metų vienas policininkas Berkeley mieste, (Kalifornija) išrado poligrafą. Aparatas užregistruoja apie 20 kūno reakcijų, kurios kompiuteriu yra analizuojamos ir įvertinamos. Poligrafas neparodo absoliutinę tiesą, bet parodo, ką tyrinėjamas žmogus mano esant tiesa. Tada jo sąžinė yra rami ir nėra reakcijų kūne.

Kur daugiausiai poligrafą vartoja?

Daugiausiai vartoja fabrikai, darbininkus priimdami, didelės krautuvės, priima pardavėjus-as samdydamos, nes jiems labai svarbu gauti sąžiningus darbininkus. Bankai ypatingai sijoja savo patarnautojus, kurie turi dideles pinigines. Tęsinys 9 psl.

Kennebunkporte, Me., pranciškonų vasarvietės šviesūs ir gražūs kambariai, padaryti iš buvusios gimnazijos klasių, laukia vasarotojų.

SUOMIJOS KALĖJIMO CELĖJE

DR. JONAS GENYS

Mūsų specialus korespondentas

Esu suomių kalėjime netoli Helsinkio. Liepos 5 dienos rytas. Keturios pilkai dažytos storo cemento sienos. Į lauko pusę gal kokių 10 pėdų aukštumoje, yra du maži langeliai. Iš ryto pro juos veržiasi šiek tiek šviesos, bet celės pakankamai neapšviečia. Geltonos durys. Jose įruošta skylutė su durėlėmis, pro kurias gali kalbėti sargas ar paduoti valgyti. Taip pat duryse yra mažas stiklelis, pro kurį galima stebėti, ką kalinys daro. Viename kampe mažas vandens fontanelis, kur galima atsigerti. Lova cementinė, panaši į karstą. Ant jos čiužinys, antklodė ir maža pagalvėlė. Viršuje maža lemputė. Prie vienos sienos įtaisyta lenta — mažas stalelis.

Sovietų stiliaus kalėjimas, draugiški sargai

Celės durys geležinės. Kai jas užtrenkia, atrodo, lyg nebėra vilčių patekti į laisvę.

Sako, kad suomių kalėjimo planus paruošė rusų specialistai ir juos padovanojo draugiškai Suomijai, kad pagal juos įruoštų kalėjimą. Sargai visi jauni, ilgais plaukais ir todėl kiek primena amerikiečius studentus. Kai kurie jų labai draugiški.

Į šį kalėjimą mes buvome atvežti su specialiu šarvuotu automobiliu, skirtu kaliniams ve-

žioti. Kai aš dėl įdomumo praeidamas pravėriau vienos celės duris, ant grindų gulėjo 4 ar 5 vyrai, gal būt, Suomijos patriotai.

Dar apie mūsų suėmimą

Kodėl mes esame suimti, vis dar nėra kaip reikiant aišku. Apie tai jau esu rašęs, bet dar vieną kitą smulkmeną pridėsiu.

Būdami Helsinkyje, latvė Aina Teivens iš Švedijos ir aš buvome priimti Švedijos užsienio

reikalų ministerio Krister Wickman. Jis buvo mums malonus. Vėliau mudu su dr. P. Vileišiu nuėjome į Europos saugumo konferencijos rūmus. Tuo metu kalbėjo JAV Valstybės departamento sekretorius W. Rogers. Pusvalandį anksčiau aš buvau užkalbintas radijo komentatoriaus Henry A. Curth iš National Press Club Londone. Mūsų pasikalbėjimas buvo perduotas net per 150 radijo stočių. Dr. P. Vileišis panašiu būdu kalbėjo Radio Liberty ir Free Europos reikalais.

Areštuoti buvome 4 lietuviai, 2 estai ir 3 latviai. Apie tai žinią tuojau paskelbė New York Times. Kai manęs atėjo suimti, tuo metu aš kalbėjau telefonu su kariniu atache pulk. Mathlius. Su juo jau prieš areštą palaikiau glaudesnius ryšius.

Mūsų iš arešto paleisti atvyko pats kriminalinės policijos viršininkas. Jis pareiškė, kad mus veš į Marsky viešbutį. Būsime laisvi, bet su sąlyga, jei neužsiimsime politika. Tačiau visiškai laisvi nebuvo visą laiką, kol buvome Helsinkyje. mus sekė policijos agentai. Visi suomių laikraščiai rašė apie mūsų žygius, fotografavo lipančius į policijos autobusą ir pan. Žurnalistai stengėsi su mumis susiristi ir gauti daugiau žinių.

Apie pabaltiečius daug rašė

Europos spauda

Vėliau, jau palikę Suomiją, patyrėme, kad visa Europos spauda apie mūsų suėmimą daug rašė. Kiek įstengėme, tokių laikraščių prisipirkome. Lietuvos vardas plačiai nuskambėjo viso pasaulio spaudoje. Visa tai teikė mums stiprybės ir galėjome didžiuotis savo pareigas atlikę.

Esame dėkingi visiems tiems JAV lietuviams, kurie, kurie stengėsi mums gražinti laisvę: siuntė telegramas, kreipėsi telefoniniais pasikalbėjimais į įtakingus asmenis, rašė protesto laiškus.

Mūsų misija buvo tuo tarpu baigta. Atrodo, kad savo uždavinį atlikome tiek, kiek įstengėme.

Pagal Lietuvos spaudą, 1972 m. pradžioje vandentiekį buvo 1143 kaimuose ir kanalizaciją - 392 gyvenvietėse. Vandentiekio tinklų ilgis - 1.146 km. o kanalizacijos - 233 km.

J. Venckus S. J.

GYDYTOJO PAVYZDYS

Dr. Paul Dudley White, yra garsus širdies ligų specialistas, sulaukęs 87 metų, neseniai pradėjo galvoti, jau gal reikės eiti į pensiją. Jis „anksti“ pasitraukęs ir „pamažu“ vėliau beateinas į savo kabinetą. Savo senus pacientus gydys kaip iki šiol. Jis visiems su šypsena sako, kad jis dar tik 87 metus teturįs. Tai dar nedaug.

Jis yra gydęs garsius žmones, kaip pavyzdžiui, tokį Dr. Eisenhowerį, Amerikos prezidentą, kuris turėjo sunkių širdies atakų. Jį dažnai iškviečia į tolimas vietas. Mėgsta keliauti: 1971 metais apvažiavo Kiniją. Jis tikrai tiki, kad kiekvienas vyras ir moteris gali gyventi nuo širdies smūgio „greitai, ramiai, tarytum mirtis staigiai nukristų iš mėlyno dangaus.“

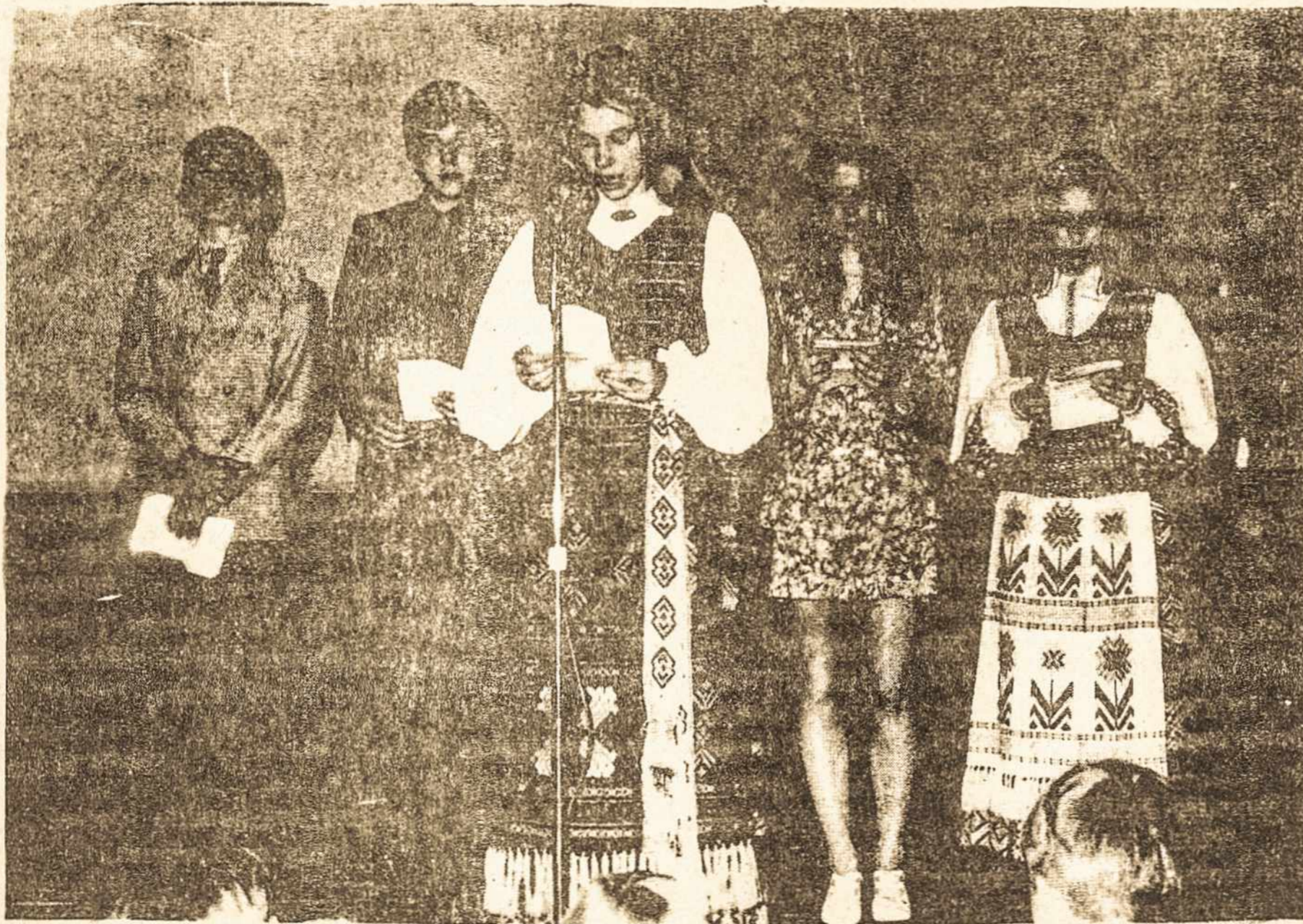
Jis netiki, kad miegas yra laiko gaišinimas. Žmogui yra sveika miegoti ir nuo miego nevogti laiko. Jis turi savo pažiūras į širdies ligas. Sako, kad arterijos yra raumenų apsuptos, ir gali turėti savo spazmą, arba savo staigius susitraukimus, užsigniauzimus, kurie gali vesti prie širdies sustojimų. Tokių galimybių roentgeno spinduliai gali nepramatyti. Arterijos gali turėti mėšlungius (cramps) kaip ir visi kiti raumenys. White mini vieną savo pacientą, kuris turėjo tris širdies priepuolius, bet niekados nepastebėjo per rentgeno peršvietimą koronarinėje patologinių pasikeitimų. Tas pacientas pirmą ataką turėjo tėvui mirus, antrą — kada jis divorsavo. Tas divorsas buvo šeimoje labai skaudžiai pergyventas; trečią — kada nustojo dėl barnių savo geros tarnybos. Dr. White yra labai giliai įsitikinęs, kad dvasiški sukrėtimai, skaudūs pergyvenimai veda prie širdies atakų. Bet kaip išvengti tų dvasiškių sukrėtimų, kurie veda prie širdies atakų? Dr. White nesako. Bet tikinčiam šv. Jokūbas pataria nuliūdus melstis, (Pirmas Jokūbo laiškas 5:13). Dr. White sako, kad reikia tikėti į gamtą: nerūkyk, nevalgyk riebius, daug judėk ir daug galvok, būk dvasiškai užsiėmęs. Duok ir savo smegenims maisto. Jis be abejo galvoja apie muziką, meną literatūrą. Jis sako, jog daug žmonių anksti miršta, kadangi nebevalgo savo kūno jėgų. Jo patarimas žmonėms „Judėk ir galvok.“

Pats dr. White labai tiki į magišką dviračio jėgą: juo pats važinėja ir savo pacientams pataria. Nuvažiavęs į kokią Gydytojų Kongresą, jis paprašo hotelyje kambario 10 ar 11 aukšte ir nesinaudoja keltuvu, o lipa pėsčias laiptais. Yra teisybė, kad vaikas gali gimti su chromosomais, kurie duoda palinkimą į širdies atakas, ar priepuolius. Bet irgi yra tiesa, kad žmogus gali priprasti prie aplinkos, kuri jį apsaugoja nuo širdies priepuolių: nerūkyk, daug judėk ir nevalgyk per daug.

Aukštas kraujo spaudimas yra pavojingas dalykas, bet paprastai tėvai savo vaikų kraujo spaudimu nesirūpina ir dažnai niekas ir nežino, kada kraujo spaudimas padidėja. Todėl nepramato pavojaus ir niekas neima atsargos priemonių, kol ligos reiškiniai pasidaro, labai žymūs ir pavojingi.

Dr. White yra didelis širdies apaštalas.

Galas 10 pusl.

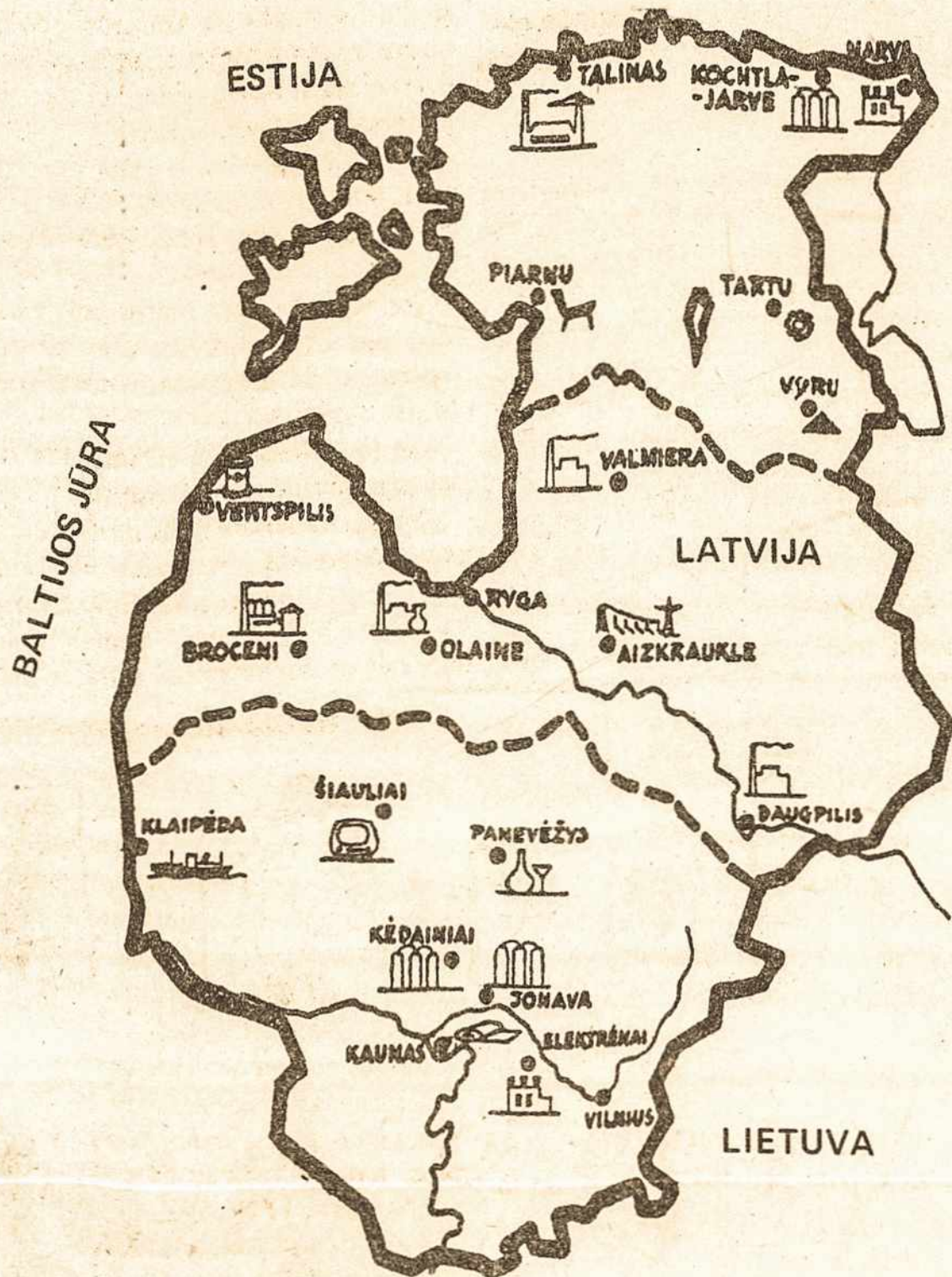

Philadelphijos aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokiniai Motinos dienos programos metu Šv. Andriejaus parapijos salėje skaito dr. Jono Puzino "O, mylima motina." Iš k. Algis Šalčiūnas, Andrius Danta, Alė Surdėnaitė, Vilija Ramūnaitė ir Aušra Kanaševičiūtė. Nuotr. K. Čikoto

Jaunysta Aina

Prie vėliavos „Vilniaus stovykloje“ Santa Izabel vietovėje: (iš k. į d.) Irutė Petraitytė, Ana Marija Misevičiūtė, Merinai Bareišys, Nilza Guzikauskaitė, Mārcia de Luccia, Edna Karavish, Beatriz Bendoraitytė

CENTROS INDUSTRIAIS DOS PAÍSES BÁLTICOS (fronteiras sob o regime soviético)

SKAITYTOJAI *rašo*

Irutė Petraitis

O acampamento „Vilnius“

Eu entrei no grupo „pelėda“, pois lá tem muitas amigas minhas.

Eu fiquei com saudades da minha mãe, pois ela não me visitou domingo. As meninas com quem mais convivia são Danutė, Nilza, Mariney. Dos meninos são: Fábio, Claudio, Douglas, Giba, etc. Os nossos conselheiros foram muito legais com a gente. Gostei muito e es-

pero que logo outro acampamento apareça.

Maria Cristina Niciporciukas.

Stovykla

Domingo, 22 de Julho, fui visitar meu mano no acampamento.

Gostei dēle e fiquei.

O pessoal de lá é legal pacas, e me emprestaram cama pijama, lençol, escova e tudo o que foi preciso para mim.

Almocei lá e enquanto preparava o meu quarto, papai e mamãe iam embora. Jantei lá e dormi, mas antes fomos à missa, assistimos o „Ultimo tango de Vila Isabel“ e fizemos gincanas.

Todas as noites os garotos faziam serenatas às meninas e vice-versa.

Segunda feira, dia 23, (ah, que dia cansativo), andamos 14 km. até a represa. Lá fizemos nossa própria comida, bolamos um pão e andamos por lá. Na ida nós corremos de um touro, matamos uma cobra e uma aranha.

A hora da volta foi legal, mas não carregamos nada. Chegando ao acampamento, ficamos curando as bolhas dos pés.

Assistimos slides até dormirmos

(taşa 6 psl.)

ŽENKLAI

- laivininkystė - marštima
- televizoriai - televizores
- nafta - petróleo
- gėrimai - bebidas
- popieris - papel
- kita pramonė - outras
- elektia

Stovykloje jaūnimėlis išbandys savo jėgas!

Dėdė Raulas guvus meškeriojas. Šaunus užmetimas ir šaunios žuv

Iš sovietinės keptuvės

Paleckis aplankęs silpnapročių sanatoriją, netoli Vilniaus. Iš anksto pamokyti pacientai sveikinę „tarybų“ Lietuvos „galvą“ mosikuodami rankomis.

Tik du vyrukai, stovėdami nuošaliau, susilaukė nuo saliotavimo. Priėjęs prie jų korespondentas ir paklausęs:

— O kodėl jūs nesveikinate draugo Paleckio?

— Kad mes nesame bepročiai, o tik sargybiniai.

MŪSU LIETUVA Užlažiesiems

STOVYKLA

(taša iš 5 psl.)

Terça-feira tivemos olimpíada quase todo o dia e quarta fomos embora.

Claudio Butkus

Logo no primeiro dia, quarta-feira cada um acomodou-se numa cama, ou até em dois na mesma cama, pois faltavam camas, depois almoçamos.

Após o almoço foram-nos apresentados os conselheiros, cozinheiras, etc.

Nadamos na represa, lanchamos, depois reunimo-nos em grupos, meu grupo formado por Douglas, Metralha, Fábio e eu. Fizemos trabalhos manuais, depois jantamos fizemos o programa noturno, isto é peças, teatros, etc.

Na quinta-feira, após acordar, lavamo-nos, tomamos café, fizemos trabal-

hos manuais, cantos, danças, janta, programa noturno e cama.

No sexta feira a mesma coisa do dia anterior,

No sábado também, só que à noite houve desfile de fantasias, eu como um caipira" e após isso um baile Nesse dia foi o „Dia da Amizade", no qual houve amigo secreto onde os presentes deviam ser feitos por nós. O meu amigo secreto foi o Francisco.

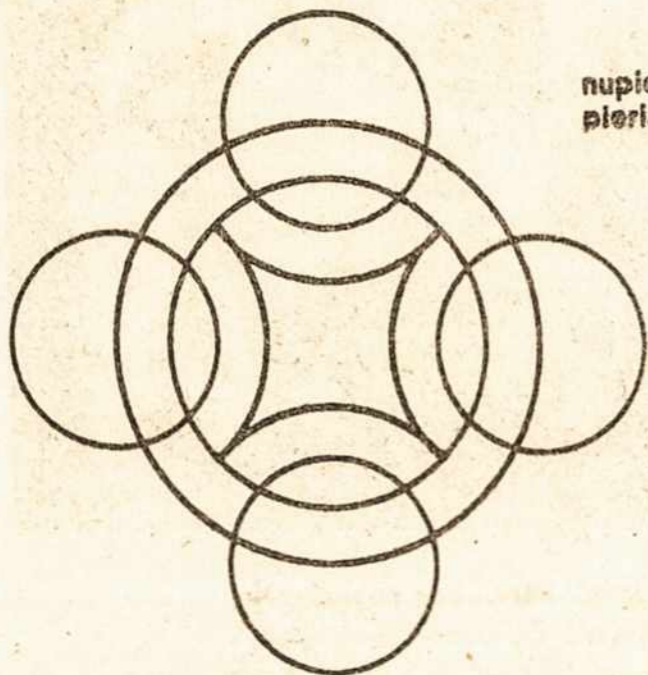
No domingo foi o „Dia dos Pais" onde ocorreu a „gincana", onde o meu grupo, agora com o Mauricio pegou o 3º lugar.

Na segunda-feira houve uma excursão com 14 km. de ida e volta até a represa, onde preparamos nossa comida nas fogueiras.

Na terça-feira foi a „Olimpiada" onde ocorreu muitos jogos e disputas.

Na quarta feira é o dia da despedida, pois saímos às 14 horas da tarde.

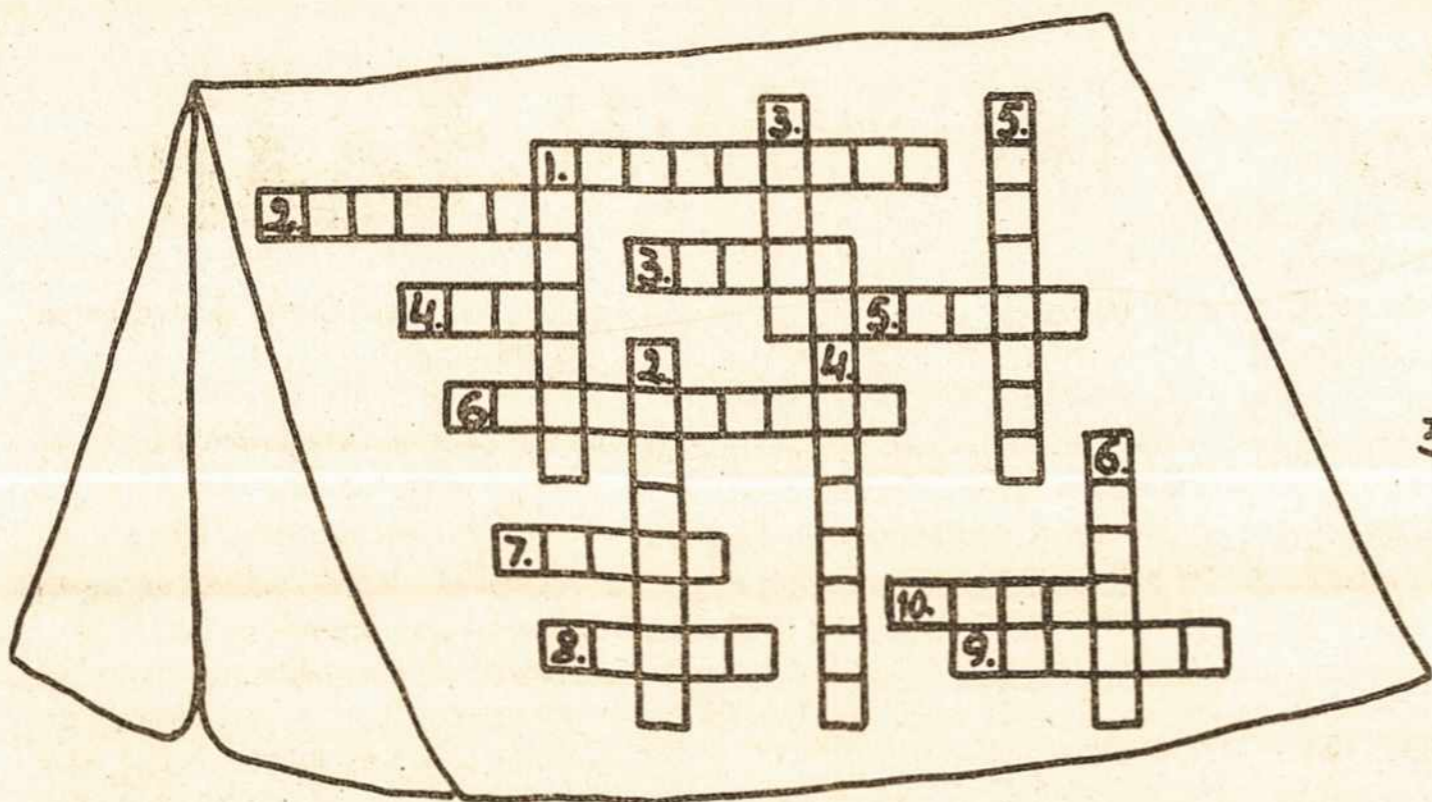
Lá tinha 2 bicôdes... Valtinho e Zizas. na „Barraca da Fome", pede-se comida, vende-se um burro por falta de milho

PABANDYKITE ŠIA FIGURĄ

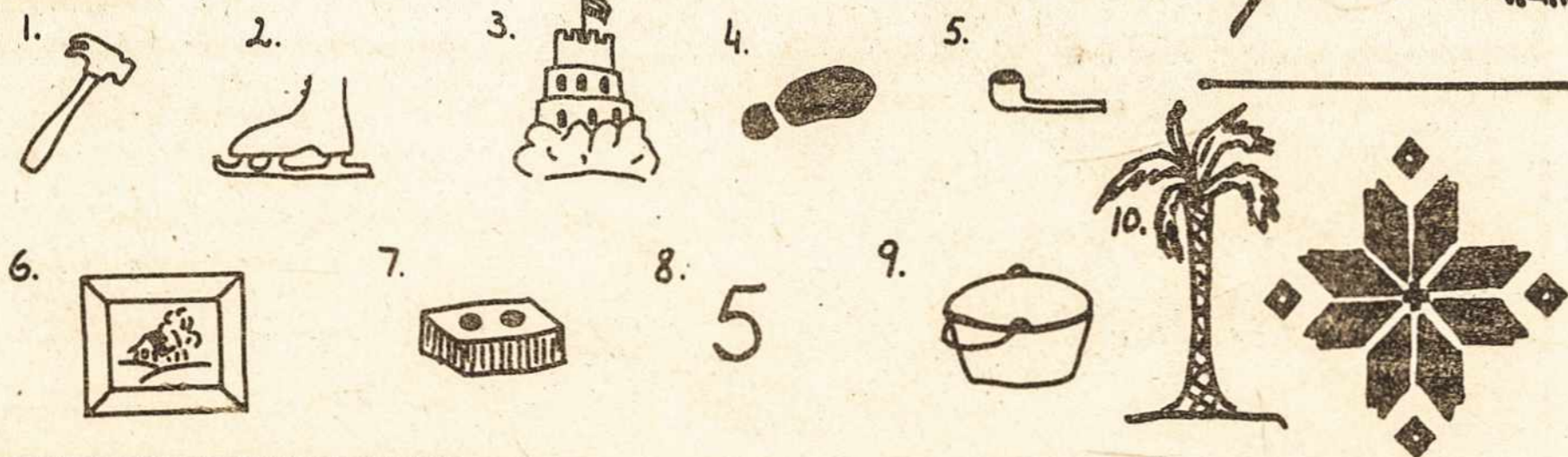
nupiešti, neatifrauddami pleštuko nuo periaus ir nekartodami linijos du kartus.

ATSAKYMAI: Skersai: 1 plaktukas, 2 patėžiua, 3 piliis, 4 pėda, 5 pypkė, 6 pa- veikias, 7 plyta, 8 penki, 9 puodas, 10 palmė. Žemyn: 1 pagalvė, 2 pirštėnė, 3 pušis, 4 paukštis, 5 plunksna, 6 pėda. Iš SKAUTŲ AIDO, paruošė A. N.

Raide P prasideda p a l p i n ė . Visi kiti žodžiai taip pat prasideda raide P.

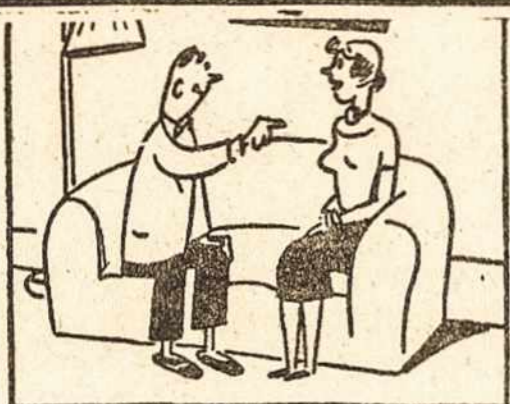
SKERSAI:

ŽEMYN:

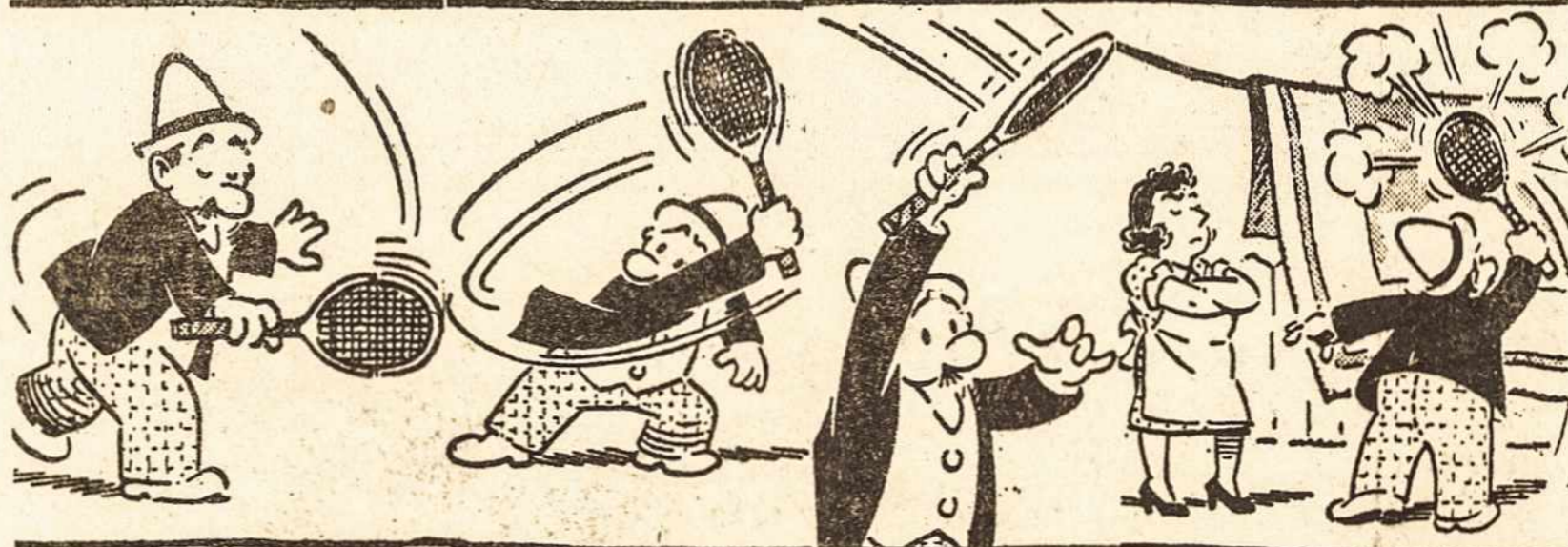

Įpročio jėga

— Ką ten nešioji medalike ant kaklo?
— Savo vyro plaukų pluoštelį.
— Bet tavo vyras juk dar gyvas?
— Tai tiesa, bet jis seniai nebeturi plaukų.

Dėdė Raulas

dėdės Raulo atjaunėjusios jėgos gražiai pasitarnauja . . .

LITERATŪRA • DAILĖ • MOKSLAS

Halina Didžiulytė-Mošinskienė

MANO "PIRMOJI MEILĖ"

*"Toli nuo tėvynės, toli nuo namų,
Sunku man krūtinėj, klaiku neramu."*

1923-ji metai. Panevėžio Valstybinės Gimnazijos (iš seno vadinamos „Vyru gimnazija“) salėje didelis įvykis - vaidinama „Čigonė Aza“ - melodrama Libreto paimtas iš Kraševskio to paties vardo apysakos, muzikalinė dalis mūsų mielo dainavimo mokytojo ir chorvedžio Mikalojaus Karkos. Jo ir režisūra. Kam ruošiamas tas spektaklis? - Kiek prisimenu, prie mokytojų tarybos, kiekvienoje gimnazijoje veikė Tėvų Komitetas, kuris parūpindavo neturtingiems moksleiviams mokesčių už mokslą, „didžiosios pertraukos“ metu būdavo duodama gimnazistams saldyta miežinė kava karšta ir kvapni, o be to komiteto atstovas ne kartą „išgelbėdavo“ kurį nors silpnesnį mokinį ir nuo baubo „likti antriems metams“.

Taigi, tas spektaklis buvo ruošiamas visuomenei su mokamu jėgimu, bet mums gimnazistams - pirmokėms, svarbiausia tai, kad galėsime pamatyti spek-

taklį.

Vaidins: Petras Babickas, Morkūnaitė, Jagaitė ir kt. vyresniųjų klasių moksleiviai, bei visas choras dalyvauja.

Publikos pilnutėlė salė prigūžėjo. Pirmose eilėse sėdi miesto Valdybos pareigūnai, gimnazijos direktorius ir mokytojai. Mažieji mokiniukai, kaip grybukai susėdo ant grindų prie „viršūnių“ kojų, taip patvarkė direktorius Jonas Yčas, kurio dvi dukrelės toje pat klasėje su manim mokėsi.

Orkestras groja ilgesingą uvertiūrą. Prasiskleidžia scenos uždanga.

Čigonų taboras žaliame miške (dekoracijos pagamindavo irgi patys gimnazistai), prie ugnia vietės dainuoja ir šoka čigonės. Tik vienas Tumras nušaliai pasitraukęs svajoja. - Jis įsimylėjęs kaimo mergaitę ne čigonę. Čia ir yra visos dramatos užuomazga. Jį įsimylėjusi čigonė gražuolė Aza, jį seka, ieško keršto... čigonai šoka ir dainuoja, o Tumras nori pabėgti su mylimąja, bet jam nepasisėka. - Jis negali užmiršti mylimosios ir pasikaria. Aza verkia apglėbusi Tumro lavoną. ir su ja visa jautrioji publikos dalis šnypščia į nosinai-
(tąsa 8 psl.)

Lituanistikos Instituto nauji nariai

Lituanistikos Instituto prezidiumas praneša, kad instituto tarybos balsavimu birželio 18 dieną 22 asmenys išrinkti tikraisiais LI nariais.

Istorijos skyriun išrinkti: dr. Marija Krasauskaitė iš Chicagos, dr. Vladas Krivickas iš Brooklyn, N. Y., dr. Romas J. Misiūnas iš Williams kolegijos, Mass., dr. Jonas A. Račkauskas iš Chicago State universiteto.

Kalbos skyriun: dr. Gordon B. Ford, Jr., Northwestern univ. prof., dr. Benj. Jęgers, Northern Illinois univ. prof., dr. Janina Rėklaitienė, Univ. of Illinois at Chicago Circle profesorė.

Literatūros skyriun: dr. Birutė Ciplijauskaitė, Univ. of Wisconsin profesorė, Vytautas A. Jonynas iš Montrealio universiteto, dr. Kęst. Keblys iš Southfield, Mich., dr. Viktorija Skrupskelytė, Oberlin kolegijos profesorė.

Tautotyros ir kraštotyros skyriun: Elena Bradūnaitė iš Univ. of California, dr. Stasys Goštas iš Wellsley kolegijos, dr. Mind. Nasvytis iš Cleveland State univ., Aleksandras Pakalniškis iš Chicagos, Rimas Paulionis iš Silverthorn Coll. Inst. Toronte, dr. Romas Vaštokas, Trent univ. prof. Ontario, dr. Joana Vaštokienė, iš Trent univ. Ontario.

Teisės ir sociologijos skyriun: dr. Antanas Musteikis, D'Youville kolegijos prof., Buffalo, N.Y.

Bibliografijos skyriun: Povilas Gaučys iš Chicagos, Adomas Kantautas iš Univ. of Alberta Kanadoje, Stasė Vaškeliene iš Easton, Pa.

Dabar Lituanistikos institutas turi 87 narius.

IV-sis suvažiavimas įvyks Chicagoje lapkričio 22-25 kartu su II-ju mokslo ir kūrybos simpoziumu.

PETRAS BABICKAS

TĖVYNĖ

*Manęs klausia dažnai, kur aš gimęs.
Kur tas kraštas: RYTAI, VAKARAI?
Aš šypsaisi visiems dėlei savo likimo
Ir jiems rodos, kad man čia gerai.*

*Manęs klausia dažnai, ar turtinga
Ji - Tėvynė benamio bangaus?
Atsakau: Visa žemė ten auksu man žvilga
Žydrumoj kritalinio dangaus.*

*Manęs klausia dažnai, kur sugrižtum,
Jei tėvynė paliks pavergta?
Aš linksmai jiems veidan nusijuokiu, nors plyšta
Man iš skausmo širdis sužeista.*

*O kai dingsta viltis paskutinė,
Kai visur tik klasta ir kančia, -
Aš, prispaudęs rankas prie krūtinės,
Vėl prisiekiu: Tėvyne, tu - čia!*

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

(Tąsa iš praeito Nr.)

Stefanija Rūkienė

Didesnė mūnčių dalis sukasi vis apie namus, nors turime ir savo rūpesčių, kurie nepalieka mūsų ramybės né minutėlei. Sukame galvas maisto reikalais. Vietos gyventojai labai vargingai gyvena ir blogai maitinasi.

Tamošauskai nusipirko vištą. Jie lauke pasikūrė ugnelę ir verda. Skanus vištienos kvapas erzina žmonių uosles ir senuosius kaimo gyventojus. Vietiniai

ironiškai nusišypso ir sako, kad jie sau tokio malonumo negali leisti. Girdi, greitai baigsis ir jūsų visi pasismaguriavimai.

Apie pietus atbėga pasiuntinė ir liepia tuojau visiems tremtiniais ateiti į raštinę. Einu su neramia širdimi. Žinome, kad raštinė yra visų enkavedistų, emgebistų ir raudonųjų tijųunų lizdas. Šioje įstaigoje visuomet rasi raudoną šėtono išperą, kuri ruošia tau pražūtį.

Čia jau radome būreli atėjusių mūsųškių, o kiti dar tik rinkosi. Šnekučiuojamės apie karą, apie dabartinį mūsų gyvenimą, apie šeiminius. Pasakojamės vieni kitiems, kur kas apsisotjo. Visi stebisi vargingu vietinių žmonių gyvenimu.

Kalbamės, bet visiems rūpi tas pats reikalas. Kam čia mus visus sušaukė? Spėliojame, bet niekas nieko nežino.

Staiga atsidaro raštinės durys, pro kurias įeina kolchozo pirmininkas S.L. Lysenka su dviem uniformotais saugumo pareigūnais. Vienas, mūsų komendantas A.N. Siusiukalovas, kitas saugumietis nepažįstamas. Jie norėjo mus apžiūrėti ir susipažinti su atitremtais liaudies priešais ir sovietinės imperijos griovikais. Permeta mus aštriu žvilgsniu ir tiesiog per buhalteriją nueina į pirmininko kabinetą.

Nutyla visos šnektos. Susikaupe ir susirūpine; laukiame, ką pašauks pirmuoju ir ką jam pasakys. Pirmoji auka buvo Geležinis. Tai apie keturiasdešimt penkerių metų amžiaus ūkininkas iš Žemaitijos. Nuo šeimos jis nebuvo atskirtas. Kartu su juo ištremta žmona ir trys vaikai: Zenonas, Stasė ir Onutė. Tas žemaitis labai ramaus būdo ir jokiam režimui nesiknaisiojo po pamatais. Tai tikras Lietuvos ūkininko tipas. Atrodo, baigęs tik pradžios mokyklą.

Nekantriai laukiame jo išeinant. Neilgai jį laikė. Išėina kaip iš pirties, visas paraudonavęs, stambūs prakaito lašai rieda per veidą. Visi teirujasi, ką jam pasakė, bet jis iš susijaudinimo negali né žodžio ištart. Tik numojo ranka ir pasakė, kad viską tuojau patys išgirsime ir pamatysime.

Pašaukė ir mane. Įeinu. Kambarelis mažytis ir labai jau paprastas, net né kiek neprimena viršininko kabineto. Ant sienos „viso pasaulio darbininkijos tėvo, mokytojo ir vado“ Stalino paveikslas. Šonuose

pora žemės ūkio darbus vaizduojančių plakatų. Stalas paprastas, griozdiškai atrodo ir apdengtas raudona perkaline staltiese.

Už stalo centre sėdi komendantas, o šonuose pirmininkas ir saugumietis.

- Jūs esate pilietė Rūkienė?

- Aš, - atsakau.

Patikrina dar kitus duomenis, kada gimusi, kur gyvenau Lietuvoje, iš kur išvežta ir kokia profesija

- Mokytoja, - atsakau. Visi trys susižvalgo ir ironiškai nusišypso.

- Kodėl viena? Kodėl nėra vyro? - pikta paklausia.

Tęsinys 8 psl

Elena Budvytienė. Audra. Triptiko „Mūsų jūra“ I dalis. 1971. Kalinėtas varis.

MANO PIRMOJI MEILĖ (iš 7 puslapio)

tes. braukia slapta ištryškusias ašaras. Visiems gaila Tumro.

Tas Tumras buvo Petras Babickas - aštuntos klasės mokinys. O kaip jis mane sužavėjo. - Negalėjau pamiršti, verkiau salėje ir namo parėjusi...

O kai vėliau susitikdavau tą „ilgąkoji gandra“ gimnazijos koridoriuje, žiūrėdavau į jį kaip į „dievaitį“. - Tą visą istoriją jam priminiau 1947 m., kai susitikome Rio de Janeiro po karo dipukai. Po 25 metų. Tada irgi kažkaip nejučiomis suvirpėjo širdelė, kai pamaciau jį jau prazilusi imponuojančios išvaizdos poną.

Gimnazijoje, be visų kitų atsižymėjimu. Petras Babickas pasireiškė, kaip talentingas tapytojas. Jo akvarėlės labai švelnios, lyriškos, kaip visa jo poezija kaip siela, kuri liko labai vieniša, nutolusi nuo materialinių įgeidžių.

Kaip rašytojas Lietuvoje Petras Babickas paliko dideli mąša. Nepamirštamas liko ir jo malonus balsas, kurį metu metais girdėdavome iš Kauno radiofono. Daug keliaves. visa Lietuva sker-

sai išilgai išvažinėjęs. tolimus kraštus lankęs, susikrovė turtingą bagažą savo laikiai vaizduotei ir kūrybai.

Apsigyveno pitoreskinėje Rio de Janeiro apylinkėse, nes čia, anot jo, pats palankiausias klimatas jo sveikatai.

Mielas, visada šnekus, galįs naktų naktimis pasakoti savo nuotykius, kalbėti apie Lietuvos praeitį, vienišas - eremitas, užsidares savajame pasauly, į kurį nenoromis įsileidžia „praeivį“, nenori.

Prisimenu, kai lankėsi mūsų namuose Mury 1948 m. tokį juoką.

Sėdime vieną vakarą prie stalo žibalinės lempos šviesoje. Kas laikraštį skaito, kas knygą varto, mūsų močiutė meza. Kur buvus kur nebuvus klausia Petro: „Ponas Petrai, kaip portugališkai vadinasi smuikas? „Violino“. - O kodėl brazilai vadina gitarą violon? - „Todėl kad pas brazilus viskas atvirkščiai...“ - nepakėlęs galvos nuo laikraščio atsakė Babickas. Mes visi prapliupome juoktis, tik uošvė kažkaip sumišo ir negalėjo sutikti kad gitara vadintųsi „Violon“.

Taip mes pripratome, kad jei kokį portugališką žodį sunku įsisąmoninti, sakydavome „pas brazilus viskas atvirkščiai“

Paskutinį kartą, berods su poetu Babicku susitikome 1956, kai inž Mikalo-

jaus Ivanausko iniciativa buvo suruoštas pirmasis viešas literatūros vakaras S. Paulyje. V. Zelinos gimnazijos salėje. Atvykęs specialiai, poetas paskaitė: „Dramblio Kojos“, susilaukęs tikrų ovacijų.

Literatūriniam būreliui vertėtų susiekti su gerbiamu jubiliumu, jį atsikviesti į mūsų tarpą, ir jis asmeniškai mums daug daugiau ir įdomiau papasakos apie save, negu kad mes apie jį kalbėsime arba skaitysime kas kitų parašyta.

BABICKAS PETRAS (g. 1903 IV 29 Panevėžio vl. Virbališkių - Lukminiškių K.) rašytojas. Baigęs Panevėžio gimnaziją, 1923 - 1930 studijavo LU literatūroje. Mokytojavo Jurbarko gimnazijoje, dirbo valstybės radiofone, kuri laiką redagavo Mūsų Vilnių, buvo Šaulių Sąjungos kultūros skyriaus instruktorius, švietimo ministerijai organizavo filmoteką, pagaminęs M. Jankaus, J. Šliūpo, A. Jakšto - Dambrausko, G. Petkevičaitės, generolo J. Bulotas filmus. Apkeliavo Vakarų Europą, Mažąją Aziją, Šiaurės Afriką, Amerikos žemyną. Išėmijoje isikūrė Brazilijoje - Rio de Janeiro

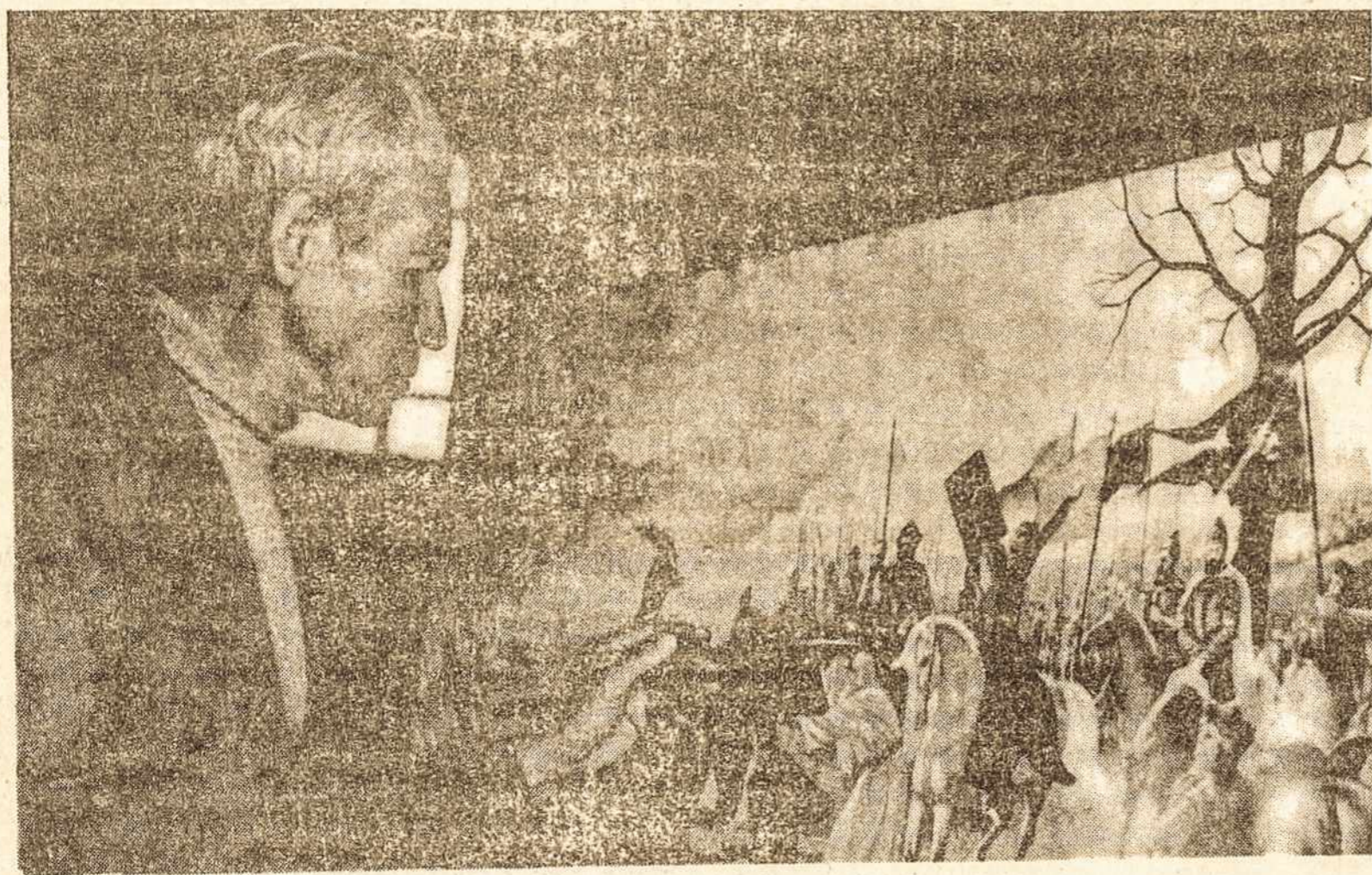
Išsp. apysaku rinkini Vakar 1931.

Mariu Pasakos 1933. Gintaro krantas 1938. eilėraščių rinkinius Geltona ir juoda 1930. Žmogaus remontas 1934. Toli nuo tėvynės 1945. Svetimaj dangėj 1938. kelionių raštus - Elada 1939. Brazilija 1951, vaikams Nuostabi Jonuko kelionė. Trata ta ta ta ta. Murziukas (L.R.K. jaunimo liet. premija 1933) Vilniaus vaikai. Aš karys. Gyvenimas laimė. Ispaniškai išsp. Lithuania 1947. Lietuvoje bendradarbiavo Vaire. Židinyje. Naujoje Romuvoje. Trimite. Karyje. Mūsų Vilniuje. Skautu Aide. 1929 m. redagavo armanacha Jie Jums.

(Liet. Encikl. II Tomas)

„Gintaro“ orķestre Toronte yra 15 jaunų muzikantų, kurie groja tautiniu šokių ir lietuvių kompozitorių kūrinius. Orķestru vadovauja muz. J. Govėdas

Dailininkas Antanas Navickas prie naujo paveikslu „Vytauto priesaika“, savo namuose Vila Zelinoje, São Paule. Dail. Navickas yra kartu ir bažnyčių dekoratorius - Piracaia, Nazarė Paulista, Atibacia, Jarenu, ir šv. Juozapo liet. bažnyčios Zelinoje. Nuotrauka R. Idikos.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE (iš 7 psl.)

Atsakiu, kad jis buvo išvažinęs pas tėvus ūkin ir mokykloje jo nebuvo, kada mane suėmė ir išvežė. Apie dukrelę Nijolę nieko neklausia. Ir aš neužsimenu, tarytum dar ir dabar saugodama ją nuo tų žiaurių žmonių.

Su manimi kalbasi labai griežtai, kaip su didžiausia nusikaltėle. Vis varto ir žiūrinėja vyro bylą. Šią bylą su vyro fotografija šaulių uniformoje buvo atsivežė mane suimant.

Ima komendantas iš bylos spausdintą lapelį ir skaito, kad pagal Sovietų Sąjungos baudžiamojo kodekso 58 paragrafą (straipsnio dabar neprisimenu) esu ištremita Sibiran dvidešimt penkeriems metams ir nadosiuos „silnyje“ teisėmis. Tai reiškia, kad kas mėnuo privalau registruotis ir asmeniškai pasirodyti komendantūroje. Be komendanto leidimo neturiu teisės kitur apsigyventi. Be pirmininko leidimo neturiu teisės kitur apsigyventi. Be pirmininko leidimo negali ma pasitraukti iš kolchozo. Be jo sutikimo niekur negalima iš kolchozo išvykti. Jei būtų reikalingas pas gydytoją ar turgun, tai tam reikalingas pirmininko leidimas.

Davė tą lapelį pasirašyti, kad sprendimas man paskelbtas, žinomas ir suprantamas. Jokio asmens tapatybę įrodančio rašteliu nedavė. Panašius lapelius turėjo pasirašyti visi tremtiniai. Jokių išimčių nė vienam nebuvo padaryta, net ir seneliams. Visiems užsmalino po dvidešimt penkeris metus. Iš nepilnamečių parašų neėmė.

Iššokau iš kabineto visai pritrenkta ir suglumusi. Visai nejučiu savo žingsnių, nematau žmonių ir nesuprantu, ko jie manęs klausia. Apstulbusi išeinu laukan. O tie dvidešimt penkeri metai vis giliau veržiasi į sąmonę ir kaip didžiausia žaizda drasko krūtinę. Ne dienos, ne mėnesiai, dvidešimt penkeri metai. Ilgi baisūs ir be vilties žiburėlio Sibiro metai. Visiems mums paskelbtoji bausmė darosi vis baisesnė ir klaidesnė. Išgirdę tą baisų sprendimą, pradėjome blaškytis, kankintis ir žvelgėme į amžinai žaliuojančias tai gas paklaikusiomis akimis. Neradome atsakymo, už ką lietuvis išplėstas iš tėvų žemės, taip žiauriai baudiamas. Tai raudonųjų Kremliaus ponų kruvinų rankų darbas, patvirtintas Lietuvos „prezidento“ J. Paleckio.

Visuose tremtiniuose buvo tas pats dvasinis apmaudas. Visi dejavo ir nemiegojo naktimis. Ieškojome vieni kitiems suraminimo žodžių, bet jų nesura-

dome ir pagalbos iš niekur nesitikėjome susilaukti. Mes buvome visiškai bejėgiai kovoti prieš iš anksto jau mums parengta likima. Kūno ir dvasinės jėgos kasdien mažėjo ir silpo, o kovai už būti ar nebūti jos buvo mums labai reikalingos.

Išnyko kaip mirazas iš mūsų akiračio laisvasis pasaulis, kurio likučiais mes dar gyvenome. Jau beveik tikri esame, kad tėvai nematys savo vaiku, vaikai ne sulauks tėvų, nors ir akis pražiūrėtu ir vartuose klaneli išstovėtu. Dauguma mūsų jau neturėsime šeimu ir uždaryti mirties stovyklose.

Greičiausia nematysime savo tėvynės ir tėvų kapu. Baigia išblėsti mumyse paskutinė vilties kibirkštelė. Kas liks iš mūsų po dvidešimt penkeriu metu? Rusno mūsų krūtinėse dar mažytis vilties spindulėlis, tai plačiais frontais liepsnojanči stichija karas. Kiek išliks mūsų gyvu, jei jau šiandien daugeliui, akis žvelgia gauruota bado šmėkla. Nei prieglaudos, nei paguodos nerodo mums šis nevaisingas šiaurės kraštas. Komunizmas mus pavertė benamiais, kuriems nėra vietos kur prisiglausti nuo šaltu Sibiro vėju. Mažai mes pažinome Sibira. Tik iš aprašymu, tik iš pasakojimų mūsų laisvės kovotoju su caro valdžia, tik iš knygnešių, kandalais skambančių ir pesčiomis keliaujančių Sibiran. Nemielas čia kraštas, ir mes nenorime jame palikti savo kaulu.

Nekaltiems žmonėms dvidešimt penkeri metai. Tai dvidešimtojo amžiaus civilizacija ir teisė visiems į laisvę. Štai jau tarptautinės lygos ir žmoniškumui ginti organizacijos. Prieš globalinio masto despotus dreba dar likęs jų nepaliestas pasaulis. Ju isakytominios vyrų, palydimos trankių kariškų orķestru garų, eina mirti už vergu imperija, užmuršdamos būrius be globos paliktų našlaičių.

Daug mūsų čia, bet gyvename ne vienoje vietoje, o išmėtyti po penkiasdešimt žmonių kolchoziniuose Sibiro dvaruose. Tai atsarga, kad vergai nesukiltu

Jau sėdi

— Mano Viktutei jau keturi mėnesiai, — sako viena motina kitai.

— Mano Vytukui tik trys, bet jis jau sėdi...

Prie jų priėjo kaimynas ir, baidai apsidairęs, pusbalsiai paklausė:

— Už ką?

Iozas Pakalniškis

MILIJONAI KANKINAMI KONCENTRACIJOS STOVYKLOSE

Buvęs Sovietų Sąjungos kalinys paliudijo, kad milijonai politinių kalinių vis tebebadauja žiauriomis sąlygose, sovietų koncentracijos stovyklose.

Rusijos žydas Avraham Shifram, kurs pabėgo į Izraelį 1970 metais, pasakojo apie savo dešimties metų kalinimą JAV senato vidaus apsaugos komitetui.

Penkių dešimtų metų amžiaus Shifram perskaitė kalintų draugų laiškus. Laiškai aprašė tokias pat sąlygas, kurias jis pats turėjo pergyventi nuo 1953 iki 1963 metų.

Stovyklų barakuose jis užėmė tuos pačius centinius lovius, ant kurių aš negalėdavau užmigti, žilabarzdis žydas liudijo su vertėjo pagalba.

— Valgiui teduoda supuvusius kopūstus, o paskui tuogom rankom turi statyti fabrikus ir elektros įėjaines. Priverčia juos dirbti anglių kasyklose ir liečia kirsti medžius laukinėse giriose, net ir šaltoje Arktikoje.

— Kiaulės geriau ēda, — vienas laiškas rašė.

— Karštą vanduo kartą per dešimtį dienų, — kias pasakojo.

— Šiurpi vieta, su spygliuotom vielom ir šunim, trečias aprašė.

Dešimties metų laikotarpyje Shifram kalėjo trisdešimt penkiose koncentracijos stovyklose ir penčiuose kalėjimuose. Spalvuotom vėliavėlėm jis ženėlapyje atžymėjo jų vietas. Vien tik Maskvoj yra lvidešimt septyni kalėjimai, o kiekvieno miesto pylinkėj tūno bent trejetas koncentracijos stovyklų.

— Šiandien sovietų koncentracijos stovyklose ebematytumėt šimtus tūkstančių moterų, įskaitant notinas su kūdikiais, — jis pasakojo.

— Begalės žmonių nyksta stovyklose dėl savo tiėjimo.

— Vienoje Sibiro stovykloje, Shifram matė, kaip argai įsibriovė į provoslavų seselių maldos susibūriną, jas nuskriaudė ir tempė nuogas per sniegą.

Kitoje stovykloje tankai pervaziavo apie 500 moterų, kai jos mėgino apginti vyrus nuo sargų. Mat e turėjo būti nubausti už riaušių kėlimą.

Shifrim mano, kad žiaurumas dalinai kyla iš enavedistų instrukcijų ir iš sargų žvėriškumo. Jis

Nors tas cigaras iš šiaudų,
užsirūkyti man gardu --
juk gavome sviesto ir grūdų!
Amerikos duonele misim
ir komunizmą vis statysim.

liudijo, kad visų tautybių žmonės kankinami sovietų koncentracijos stovyklose.

Žemės duona

Iš juodo delno atiduota,
Brandinta saule, oru ir šalma,
Nualpsta žemė, atidavus duoną,
Pati palikus alkana.

Belauždami duoną, žinom,
Kad ji visur vienodai su pluta,
Vis tiek, kur kokį skonį jos pažinom —
Krauju ir prakaitu pirқта.

O valgydami sočią, stambią,
Kas vakarą užsnūstam alkani:
Nes gi ne čia įgijom savo garbę,
Kartu su duona gimdami.

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė

1895. VII. 28 Mažučių k., Vilkaviškio vls.,
gimė poetė Juozė Augustaitytė-Vaičiūnienė.

PRIEŠEIMOS ŽIDINIO

Mielasis p. Vytautai,

Jūsų laišką gavau. Nedingo pakeliui. Negalėjau pradėti skyriaus Priešėimos židinio kaip žadėjau, kadangi staiga užklupo kiti neatidedami reikalai, kelionė, kursai ir kitos „bėdos“ dėdelės. Su jomis kiek susidorojęs, bandau pasidalyti su Jumis ir kitais M. Lietuvos skaitytojais įvairiomis šeimų reikalus liečiančiomis mintimis.

Pirmajame savo laiške nusiskundėte, Vytautai, šių dienų jaunimu ir vaikais, esą jie negerbią autoriteto, reikalaują sau visiškos laisvės elgtis, daryti, kaip jie patys ką išmano. Vyresniųjų, kad ir tėvų patarimai, nurodymai, o ypač isakymai erzina juos išaukia barnius, o kiti net pabėga iš namų. Dar blogiau kai dėlto kartais ima nebesutarti vyras ir žmona. Vienas prikiša per didelį griežtumą, kitas atšauja kad vaikams pataikaujama, ir tuo juos tvirkinama. O kai

tėvai nebesutaria, tai vaikai juos išnaudoja savo nau-dai. Toks tai buvo Jūsų pirmojo laiško turinys.

Vienu rašiniu negalima atsakyti į visas Jūsų iškeliamas mintis. Šį kartą liečiu tik autoriteto reikalą.

Vargiai galima taip bendrai sakyti, kad šių laikų jaunimas—vaikai nenori pripažinti autoriteto, ir nori vaduotis tik savo galva. Tačiau yra autoritetą pripažįstančio jaunimo.

Kas gi yra autoritetas? Liet.kalbos žodynas sako, jog autoritetas yra „visuotinai pripažinta reikšmė ar įtaka į kitus. Autoritetu vadinamas ir tokia reikšmė bei įtaka į kitus turintis asmuo. Tai atsime-nant, didžiausi sukilėliai prieš savo tėvų ar mokyklos autoritetą akla pasiduoda kitiems autoritetams. Ar-gi to nepaliūdią vaikymasis visokiausių „žvaigždžių“, sporto įžymybių, madų diktatorių, revoliucijų kursty-tojų? Juk įvairūs jaunimo sąjūdžiai neatsiranda sa-vaimė, tartum iš nieko. Juos kas nors pradėda ir kas nors ima jiems pritarti, bei paklusti.

Mokiausi trijose gimnazijose. Turėjau visokių mo-kytojų: jaunų, senų, vidurinio amžiaus. Klasėje buvo-me po 30—50 mokinių. Per vienų mokytojų pamo-kas bent dalis mokinių išdykdavo ir jokie mokyto-jo barimai bei baudimai jų nesuvaldydavo. Per kitų mokytojų pamokas ir didžiausieji triukšmadariai bū-davo ramūs, labai retai kuris išsišokdavo. O tie moky-tojai nebuvo nei griežtesni, nei baudom negrąsino, nei smarkiai nesibardavo. Pakakdavo vieno žvilgsnio neramuolio pusėn drausmės palaikyti. Kai dabar apie visa tai pagalvoju, tai mes, mokiniai, šitus moky-

tojus tikrai gerbėme, jų autoritetą juste jutome ir jam nusilenkėme. O kitų mokytojų autoriteto neju-tome, todėl su juo ir nesiskaitėme, nors jie bandė mokytojo autoriteto šauktis.

Taip pat reikia pripažinti, jog ne visuomet jaunimą patraukusieji autoritetai jam pataikauja. Dažniausiai griežtai reikalauja klausytis ir daryti. Ką „vadas“ įsa-ko. Šitai elgiamasi net paauglių nusikaltėlių rui-siautėjančiose pasaulio didmiesčiuose.

Lygiai aptinkame ir šeimų, kur vaikams tėvas, mo-tina yra viskas, jų žodis šventas ir beveik nėra jokių nemalonių susidūrimų. Nors jų vaikai turi blogiausią neklusnumo ir nevaržomos laisvės pavyzdį gal arti-miausių kaimynų namuose.

Ar ne tas pat yra ir šiais laikais? Ar nėra jaunimo, kurs tėvų autoriteto nepripažįsta, bet „dievina“ kitus autoritetus, ar tai mokykloje ar sporto organizacio-se.

Man atrodo, jog ir šių dienų paaugliai juste junta, kad autoritetas yra reikalingas, kad ko nors reikia klausyti, nes be to, negali būti jokios organizacijos, jokio sėkmingo biznio, nei laimingos šeimos. Bet jei jaunimas junta autoriteto reikalingumą, kodėl jis verž-te veržiasi iš jo ištrūkti ir eiti savais keliais, kodėl kar-tais labai žiauriai autoritetui priešinasi ir namie ir mo-kykloje?

Apie tai kitą kart.

Tuo tarpu lik sveikas Viešpaties globojamas.

Jūsų Kunigas Jonas.

Naujajame Detroito kanklių ansamblyje yra 22 kanklininkės - visos mergaitės. Laukiama ir muzikantų berniukų. P. Petruui Šimoniui padirbus dvejas kankles, turim ketverias. Trūksta dar vienos mergaitės pasimokyti skambinti, ir turtume keturių kanklių orkestrėli.

KAIP PAŽINTI MELAGĮ

Iš 3 psl

gines apyvartas. Tie savininkai ir valdytojai mums sako, kad yra tokių, kurie nori patekti į kokią įstaigą ir įmonę, kad galėtų lengviau vogti, sukti, apgauldinėti. Valdžios įstaigos labai plačiai vartoja poligrafus. Taigi, poligrafų vartojimas vis didėja ir didėja.

Psychologikai Stress Evaluator (sutrumpintai PSE)

Pastebėta, kad žmogus meluojant pasikeičia ir jo balso vibracijos drebjimai kuriuos galima perduoti juostelei, galima padaryti balso nuotrauką, ją saugoti, ir reikalui esant, patikrinti. Yra panaši kreivoji kaip ir ant kardiogramos. Mes iki šiol nemanėme, kad žmogaus sielos veiksmas, sąžinė, taip smulkiai persineša ant kūno funkcijų arba veiksmų. Dabar lengviau suprantama, kad džiaugsmas, sielos ramumas yra kūnui kaip koks balzamas, sąžinės neramumas ar griaužimas yra kaip kokie nuodai visam kūnui.

Baigdami pridėsime, kad poligrafas ir PSE dar atranda pasipriešinimų. Kiti jaučiasi kiek pažeminti, kad netiki jų taurumui, jų žodžiams, kad reikia aparatu įrodyti jų dorybes. Kiti mano, kad tokių aparatų vartojimas yra prieš žmogaus laisvę: visados reikia prileisti, kad žmogus yra teišus, kol neįrodyti jo nusikaltimai.

Kiti dar mano, kad aparatai nėra dar pakankamai mokliškai tikri, kad statistiškai dar pasitaiko klaidų. Atsakymas yra: aparatai jau gerai tarnauja, ilgainiui dar labiau pagerės, bedarant tolimesnius tyrimus.

MUSŲ ŽINIOS

ŠV. KAZIMIERAS

MINĖSIM TAUTOS ŠVENTĖ

Sekmadienį, rugsėjo 9 d. 16 valandą bus Tautos šventės paminėjimas šv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje. Minėjimas prasidės šv. mišių auka už mūsų tautos kovotojus ir mirusius bei gyvuosius veikėjus.

Po mišių bus programa ir vaišės.

Visi gyvos širdies lietuviai kviečiami dalyvauti.

NEBEBUS MIŠIŲ

Kadangi šv. Kazimiero koplyčioje sekmadieniais 17 valandos mišios su sirenka labai mažai tautiečių, tai tos mišios panaikinamos su rugsėjo antra diena. Todėl iki kito paskelbimo šv. Kazimiero parapijoje sekmadieniais mišios bus tik 8 valandą ryto.

LINKSMAS BALIUS

Spaudos baliuje dalyvavo apie 200 tarpe ir nemuniečių būrelis. T patys M. Lietuvos ištikimieji baltai, kaikurie jų dar nepraleidę nei vieno tokio baliaus per visą dešimtį metų.

M. Lietuvos administratorius T. Petras Daugintis savo ir redakcijos vardu padėkojo baliaus rengėjams Šv. Juozapo Brolijos vyrams, šeimininkei Angelikai Triubienei ir jos pagalbininkėms bei padavėjoms į stalus ir visiems susirinkusiems. Pasinaudodamas mūsų poetų žodžiais jis klausė:

*Kurias dainas, sesut, dabar dainuoji?
Kuriais džiaugsmais tu gyveni?
Kai saulė leidžias vakaruose,
kurius vardus tada mini?*

*Gal greit užmirši savo vardą?
Gal lietuvės jau nesvarbus?*

*() Juk tada, kai palikom gimtą šalį
Už kalnų, slėnių, miškų juoduju,
Už jurių marių, už mėlynujų
Šventas buvo tada žodis –*

LIETUVA BRANGIAUSIA

Kad nepamirštume brangiausią žodį LIETUVA, prieš 25 metus pradėtas leisti laikraštis „Mūsų Lietuva“. Per 25 metus jis ištikimai lankė pastoges visų, kas dar jaučiasi esąs lietuvis ir nori toks likti. M. Lietuva kalba rašo apie visus mūsų tautos vargus vargelius, džiaugsmus ir viltis, kame ką lietuviai veikia, kaip kovoja už savo tautos išlikimą, kaip kenčia ir nepasiduoda okupanto surusiniami ir subolševikinami, subedievinami.

Tą laikraštį išlaikėte jūs čia susirinkusieji ir visi laiku susimokantieji prenumeratas, drauge su garbės leidėjais ir

tais, kurie norėjo šiandien su mumis būti, bet negalėjo. Laikraščio leidimas kainavo ir kainuoja nemažai pinigų. Šiomet iki šios dienos (rugsėjo 19-os) pajamų buvo 12.000 kruzeirų, o išlaidų 13.500. Tad laikraščio kasa dabar ne tik tuščia, bet ir skolon įlindusi. Bet tikimės, kad tai sužinoję tuojau atsilygins nesusimokėję šių metų prenumeratos, kad atsiras garbės leidėjų ir su šio baliaus likučiais bus galima suvesti galus su galais, ir gal dar liks kiek kitų metų pradžiai.

ATSIRADO

Vos T. Daugintis baigė kalbėti, tuoj atsirado tautiečių su aukomis skolai padengti. Po 50 kr. paklojo: Marcelė Adulienė, Jonas Paukštys, Monika Tamošaitis. 10 kr. Sr. Guzikauskas. Po penkinę Anf. Serena ir Lionginas Baltrūnas. 2 kr. Ofelija Buerger.

PASIŽADĖJO BŪT GARBĖS LEIDĖJIAIS:

Vytautas Butkevičius, Elena ir Antanas Kučinskai, Stasė ir Jonas Lukoševičiai, Norbertas Veronika Stasiulioniai, Algirdas Šukys, Pranas Šukys, Jonas Šepetauskas, Motiejus Tamaliūnas, Viktoras Tatarūnas su šeima.

Jiems visiems nuoširdžiausias ačiū.

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.

Ona Guigienė 35 kr., Karolis Misiūnas 80 kr. už keleris metus. Povilas Pipiras ir Nap. Godliauskas po 60 kr.

Nauji prenumeratoriai: Juozas Rudzinkas iš Est. Rio Grande ir Marija Mačiulaitis iš S. Paulo centro.

Visiems visiems lietuviškas ačiū.

TIK DABAR ATRADOME

Kad dail. Vladas Vijeikis daug padėjo „Mūsų Lietuvai“ gyvendamas S. Paulyje, tai žinome ir prie progos paminėjome. Bet štai, bevartant 1948 metų numerius, rugsėjo 11-os dienos laidoje, 16 puslapyje aprašyta p. Vlado išvykimas Š. Amerikon (rugsėjo 6 d.) ir čia pabrėžta, kad jis M. Lietuvą redagavo ir iliustravo nuo pat pirmojo numerio.

Deja iki pat paskutinio tų metų numerio redaktoriaus pavardė laikraštyje neįrašyta.

DR. VICTOR P. SAULYTIS

CIRURGIÃO-DENTISTA-SANITARISTA, C.R.O. NO. 727 PELA UNIVERSIDADE DE SAO PAULO.

CLINICA CIRURGIA-PROTESE-RX. ADULTOS E CRIANÇAS.

Gydo dantų smegenis ir kanalus. Priima nuo 14 iki 20 valandos, ir šeštadieniais.

R. Franca Carvalho, 121, Mooca, Užpakalyje lietuvių mokyklos.

Telefonas: 292-28-26.

Šio Mūsų Lietuvos numėrio

GARBĖS LEIDĖJAI

ŠVENTO JUOZAPO VYRŲ BROLIJA

Jiems nuoširdžiausia padėka

M.L. Administracija

PRIEŠ 25 METUS PADĖKA

Rugsėjo mėnesį.

● Neseniai iš Europos atvykusi Sipavičių šeima V. Zelinoje, Av. Zelina, 7, atidarė galanterijos ir batų krautuvej.

● Rugsėjo 11 d., V. Mariana, Antanas Samuolis 43 m. amžiaus, vedęs Sofiją Čižinauskienę 32 metų, ištėkėjusią, bet atsiskyrusią nuo savo vyro, ją nušovė ir pats nusišovė. Palikti laiškai pasakė, jog pasirenką mirtį, nes negalį išgydyti savo džiuvos. Išleidę visas santaupas vaistams, ligoninėms ir sanatorijoms, o vilties pasveikti nebelikę.

● Rugsėjo 24 iš Anglijos per Santos uostą atvyko į S. Paulo E. Boguslauskas su žmona ir V. Sakalauskas. Apsistojo pas gimines.

● Moocos mokyklos patalpose R. Lituanis, 67 sekmadienį vakarais įvyksta jaukūs pasilinksminimai lietuviškam jaunimui. Susirenkama gausiai iš visų S. Paulo vietų.

● Skautai š. m. rugsėjo 28 d. rengia vakarą V. Anastácio mokykloje. Bus pakartota komedija „Senberniai“.

LABAI DĖKOJU P. PETRUI ŠIMONIUI UŽ PADIRBTAS DVEJAS KANKLES. Dabar turim S. Paulyje ketverias. Trūksta vienos mokinės. Savanorė gali tuojau užsirašyti M. Lietuvos redakcijoje.

J. Kidykas, S. J.

LIETUVIS GYDYTOJAS

Dr. ANTANAS ŠIAULYS

Chirurgija, neurologija, klinika.

R. dos Trilhcs. nr 1822

Mooca. Tel 92-39-91

Nuoširdžiai dėkojame visiems mūsų vyro ir tėvo ANTANO ŠIMBELIO mirties proga pareiškusiems užuojautą, dalyvavusiems šermentyse, palydėjusiems į kapines ir atėjusiems į septintos dienos mišias.

Velionio žmona Bronė ir sūnus Juozas

MIRĖ
A.A.

ONA ŽEMANTAUSKIENĖ

Po ilgesnės ligos ir sulaukusi 75 metų amžiaus, rugsėjo 16 d. Gyveno V. Paulina (V. Prudente), turėjo 5 vaikus, 12 vaikaitių ir 5 provaikaitius. Buvo kilus iš Vilkaviškio. T. P. Daugintis palydėjo ją į V. Alpinos kapines.

Giminėms bei artimiesiems mūsų užuojauta.

GYDYTOJO PAVYZDYS

iš 4 psl.

Dar žada rašyti knygą kaip apsaugoti širdies priepuolių. Turi labai daug pacientų. Tikisi, kad jo kolegos padės jam gydyti jo pacientus. Žada palengva su mažinti darbą, bet toliau pias mašina žolę ir gydys savo ilgamečius pacientus.

Dr. Paul Dudley White yra didelė Bostono garsenybė, nes jie gydo ne tik fizišką žmogaus širdį, bet ir dvasišką, kuri myli, kenčia, liūdi, bet kuri ir džiaugiasi ir nori būti laiminga, laiminga.

MŪSŲ
LIETUVA

NOSSA LITUANIA
Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, ESP

Diretor responsavel:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redator: Jonas Kidykas
Administrador: Petras Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 30 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 150 kr.; Paskiro numerio kaina: 60 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Straiptai ir korespondencijas redakcija taso, pertvarko savo nuožūra. Nemas doti rašti gražinami tik autorui prašant. Pavarde pasirašyti straiptai nebūtinai išreikia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimu kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spaudinamas antradieni. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai iteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.